

GARKALNES NOVADA PAŠVALDĪBA

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

**Plānošanas dokumentu
Garkalnes novada attīstības
programma 2013. – 2019.gadam
un
Garkalnes novada teritorijas
plānojums 2013. – 2024.gadam
stratēģiskā ietekmes uz vidi
novērtējuma**

**Vides pārskata
KOPSAVILKUMS**

2013.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

1 PAMATINFORMĀCIJA

1.attēls **Garkalnes novads**

Plānošanas dokumenta nosaukums	Garkalnes novada attīstības programma 2013. - 2019.gadam Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013. - 2024.gadam
Pašvaldība	Garkalnes novada dome
Pašvaldības administratīvais centrs	Berģi, Rīga
Iedzīvotāju skaits pašvaldībā	Garkalnes novadā uz 2012.gada 1.jūliju pēc Pilsonības un migrācijas dienesta datiem bija reģistrēti 7644 iedzīvotāji
Teritorijas lielums	Novads kopā 150,5 km ² .
Pieguļošās administratīvās teritorijas	Rīgas pilsēta un Stopiņu, Ropažu, Inčukalna, Ādažu un Carnikavas novadi
Apdzīvotās vietas	Garkalne, Langstiņi, Upesciems, Berģi, Baltezers, Priedkalne, Bukulti, Amatnieki, Suži, Skuķīši, Sunīši, Makstenieki un Priēzlejas

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	dabas liegums „Lielā Baltežera salas” dabas liegums „Garkalnes meži” dabas liegums „Bullēzers”
Plānošanas dokumenta izstrādātājs	◇ Garkalnes novada pazvalde
Plānošanas dokumenta Vides pārskata izstrādē un informācijas iegūšanā iesaistītās institūcijas	◇ Garkalnes novada pazvalde ◇ VAS Latvijas Valsts ceļi ◇ Lauku atbalsta dienests ◇ Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ◇ Valsts MeoA dienests ◇ AS Latvijas Valsts meži ◇ LR Vides ministrija ◇ Dabas aizsardzības pārvalde ◇ Valsts Vides dienesta Lielgaites reģionālās vides pārvalde ◇ VSIA Latvijas Vides, ēoloģijas un meteoroloģijas centrs
Institūcijas un organizācijas, kam nosūtīts vides pārskata projekts	◇ Dabas aizsardzības pārvalde ◇ Valsts vides dienesta Lielgaites reģionālās vides pārvalde ◇ Veselības inspekcijas struktūrvienība Sabiedrības veselības kontroles Reģionālās kontroles nodaļa ◇ Reģionālās plānošanas reģiona administrācija

2 GARKALNES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2013. – 2019. GADAM PAMATNOSTĀDNES

Abi plānošanas dokumenti un Vides pārskats izstrādāti Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projekta Nr. 1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/056 "Garkalnes novada teritorijas plānojuma un attīstības programmas izstrāde" ietvaros.

Attīstības programma ir vidēja termiņa (7 gadi) teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas tiek izstrādāts laika posmā no 2013.-2019.gadam. Tā galvenais mērķis ir noteikt attiecīgās pazvaldes attīstības prioritātes un izstrādāt konkrētus pasākumu kopumu, ko prioritāri sasniegt.

K Garkalnes novada attīstības vīzijas plānošanas dokuments definē, ka Garkalnes novads 2030.gadā ir:

- ~ Ilgtspējīga attīstības teritorija ar piepilsētā raksturīgām iezīmēm;
- ~ Sociāli vienota, droša un kvalitatīva dzīves un darba vide;
- ~ Saimnieciski aktīva, atvērta, ar atbilstošu infrastruktūru nodrošinātā vide investīcijām;
- ~ Teritorija ar modernu sociālo, komerciālo pakalpojumu saimniecības infrastruktūru;
- ~ Spēcīgi uz jaunu tehnoloģiju izmantošanu balstītu un arī tradicionālo nozaru uzņēmumu attīstība, kas funkcionē saistīti ar citiem uzņēmumiem reģionālās teritorijas;
- ~ Pilda Reģionālās piepilsētas teritorijas funkcijas, ar specializētu saimniecības attīstību, un piesaistot apmeklētājus atpūtai un sportam, kultūras aktivitātēm. Valsts un galvaspilsētas piepilsētas sporta/atpūtas centrs.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Garkalnes novada Attīstības programmas izstrādes mērķis ir savstarpīgi saskaņot valsts, reģionālo un vietējā līmeņa vidēja termiņa attīstības plānus, mērķus un uzdevumus.

2.1 PLĀNOŠANAS DOKUMENTA SATURA IZKLĀSTS

Attīstības programma sastāv no divām daļām. Pirmajā daļā ir veikta novada pazreizējās situācijas analīze. Balstoties uz pazreizējās situācijas analīzes rezultātiem, otrajā daļā ir noformulēta novada attīstības vīzija un stratēģiskie uzstādījumi, kā arī analizēta Attīstības programmas sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem. Pamatojoties uz stratēģiskajiem mērķiem un citiem saistītajiem plānošanas dokumentiem, ir definēti vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi prioritāžu īstenošanai. Otrās daļas nobeigumā definēti pasākumi un kārtība, kādā veicama Attīstības programmas īstenošanas uzraudzība. Rīcības plāns 2013. – 2019. gadam ir Attīstības programmas 1. pielikums.

2.2 SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Garkalnes novada AP izstrādāta saskaņā ar spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem.

Nacionālā līmeņa plānošanas dokumenti:

- Ilgtermiņa konceptuālais dokuments „Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā”
- Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.
- Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020. gadam.

Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti

Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti ir galvenā saikne starp nacionālo un pazvaldības līmeņa plānošanas dokumentiem.

Izstrādājot Garkalnes novada attīstības programmu, tika izvērtēti Rīgas plānošanas reģionā spēkā esošie plānošanas dokumenti:

- Rīgas plānošanas reģiona attīstības stratēģija (2000.-2020.g.)
- Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma (2009.-2013.g.)
- Rīgas plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums (2005.-2025.g.)

3 GARKALNES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2013. – 2024. GADAM

PAMATNOSTĀDNES

Garkalnes novada teritorijas plānojums izstrādāts, pamatojoties uz Garkalnes novada domes 29.11.2011. lēmumu Nr.13§34. „Par Garkalnes novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu”, saskaņā ar Darba uzdevumu. Teritorijas plānojuma ciešā sadarbībā ar novada speciālistiem izstrādāta konsultāciju uzdevums „Projekta 3i+ar piesaistītajiem nozaru ekspertiem.”

3.1 PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IZSTRĀDES GALVENIE MĒRĶI

Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013.-2025. gadam ir izstrādāts ar mērķi nodrošināt novada ilgtermiņa attīstību, vienlaikus saglabājot unikālo dabas vairošanos. Teritorijas plānojums ir attīstības plānošanas instruments, kas veido novada turpmāko attīstības ietvaru un definē teritorijas izmantošanas nosacījumus.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Izstrādāt jaunu Garkalnes novada teritorijas plānojumu noteica nepieciešamība izveidot labi uztveramus Teritorijas izmantošanas un Apmēres noteikumus, izstrādāt tādus zonu juma apzīmējumus, kas atbilstu valstī ieviejamajiem standartiem. Jauno teritorijas attīstības plānošanas sistēmu veido zīmējumi galvenie normatīvie akti:

- Attīstības plānošanas sistēmas likums, stājies spēkā 2009.gada 1.janvārī
- Teritorijas attīstības plānošanas likums, stājies spēkā 2011.gada 1.decembrī;
- 2012.gada 16.oktobra MK noteikumi Nr.711 "Noteikumi par pazvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem";
- 2013.gada 30.aprīļa MK noteikumi Nr.240, "Iespējamie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apmēres noteikumi";

Teritorijas plānojums sastāv arī izstrādātā vispārīgā zonu juma kartē visam novadam un detalizētākās zonu juma kartes ciemiem.

3.2 PLĀNOŠANAS DOKUMENTA SATURA IZKLĀSTS

Garkalnes novada teritorijas plānojuma sastāv ietilpst:

I daļa. Paskaidrojuma raksts, kas sastāv no 3 sējumiem:

- 1.sējums. Pāreizējās situācijas raksturojums;
- 2.sējums. Perspektīvā attīstība un teritorijas plānojuma risinājumi;
- 3.sējums. Pielikumi

II daļa. Grafiskā daļa (kartes);

III daļa. Teritorijas izmantošanas un apmēres noteikumi;

IV daļa. Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi

3.3 SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Izstrādājot jaunu novada teritorijas plānojumu, tiek ņemti vērā spēkā esošie novada attīstības plānošanas dokumenti.

Garkalnes novadā izstrādāti un ir spēkā zīmējumi teritorijas attīstības plānošanas dokumenti:

- Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģija 2008-2030.gadam;
- Garkalnes novada teritorijas plānojums 2009-2021.gadam
- Garkalnes novada Attīstības programma 2009. - 2021.g;

Spēkā esošais Garkalnes novada teritorijas plānojums 2009-2021.gadam apstiprināts ar Garkalnes novada domes 16.12.2009. sēdes lēmumu (protokols Nr. 15, 2.§). Tas izstrādāts pazvaldībā, piedaloties ekspertiem Modrēi Līsei, Aijai Mellumai, Pēterim Ķīlim, Didzim Zvirbulim. Kartes izstrādājis Jānis Skudra un Juris Vucens.

Vienlaikus ar Teritorijas plānojumu izstrādātā Garkalnes novada Attīstības programma 2013. - 2024.gadam. Garkalnes novada attīstības programma izstrādātā pazvaldībā un cieši saistīta ar Attīstības stratēģiju un teritorijas plānojumu. Šajos dokumentos izvirzītajiem mērķiem Attīstības programmā ir noteikti uzdevumi un rīcības ar konkrētiem pasākumiem, finansējumu, atbildīgajiem izpildītājiem un termiņiem.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Tātad, izstrādes gaitā tiek analizēti un vērtēti nacionālā un reģionālā līmeņa plānošanas attīstības dokumenti.

4 STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Šajā sadaļā ir analizētas mūsu valstij saistošās starptautiskās konvencijas un starptautiskie normatīvie akti, kā arī nacionālās politikas plānošanas dokumenti un normatīvie akti vides aizsardzības jomā, kuros ietverti mērķi un nosaukumi saistošajiem plānošanas dokumentu - Garkalnes novada Attīstības programma 2012. - 2019.gadam un Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013. - 2025.gadam izstrādāti.

5 VIDES PĀRSKATA IZSTRĀDE

5.1 STRATĒĢISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra veikta plānošanas dokumentiem "Garkalnes novada attīstības programma 2013. - 2019.gadam un Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013. - 2025.gadam", pamatojoties uz likumu "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un Ministru kabineta (MK) 2004.gada 23.marta noteikumiem Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums", kā arī saskaņā ar 2012.gada 11.maija Vides pārvaldības valsts biroja Lēmumu Nr.38 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu" Plānošanas dokumentiem Garkalnes novada attīstības programma Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013. - 2025.gadam.

Vides pārvaldības valsts birojs noteicis, ka plānošanas dokumenta un vides pārskata projekts jānosūta izskatīšanai ziedmestīcijām:

- Valsts Vides dienesta Lielgais reģionālajai vides pārvaldei;
- Veselības inspekcijas atbilstoši struktūrvienībām;
- Reģionālās plānošanas reģiona administrācijai;
- Dabas aizsardzības pārvaldei.

Vēstulītāpat noteikts, ka plānošanas dokumenta izstrādātājam jānodrošina plānošanas dokumenta un Vides pārskata sabiedriskā apspriešana un sabiedriskās apspriešanas sanāksmes organizācija normatīvajos aktos noteiktajās kārtībās. Paziņojumu par sabiedrisko apspriešanu jānosūta Vides pārvaldības valsts birojam ievietošanai Biroja interneta mājaslapā.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts abu plānošanas dokumentu izstrādes laikā, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti apkopoti vienā Vides pārskatā.

Vides pārskats sagatavots balstoties Garkalnes novada attīstības programmas 2013. - 2019.gadam un Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2013. - 2025.gadam informāciju par piedāvājumiem novada attīstības virzieniem, paredzētajām rēķinām un investīciju plāniem, kā arī noteikto plānoto (atauto) zemes lietošanas veidu un noteiktajām prasībām un aprobežojumiem būvniecībai un zemes izmantošanai. Pamatojoties uz MK noteikumiem Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums", izstrādātājam jānodrošina Vides pārvaldības valsts biroju par plānošanas dokumenta izstrādes uzskatu un konsultācijām par Vides pārskatā iekļaujamo informāciju detalizēti pakāpi un institūcijām, kurām jāiesniedz Vides pārskata projekts komentāru un priekzlikumu saņemšanai, kā arī par sabiedrisko apspriešanas sanāksmes nepieciešamību.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

5.2 SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

Sadaļā tiks izstrādāta pārcēluma dokumenta sabiedriskās apspriešanas

5.3 SAŅEMTIE PRIEKŠLIKUMI, ATSAUKSMES UN TO ANALĪZE

Sadaļā tiks izstrādāta pārcēluma dokumenta sabiedriskās apspriešanas

5.4 IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Sadaļā tiks izstrādāta pārcēluma dokumenta sabiedriskās apspriešanas

6 GARKALNES NOVADA ĪSS RAKSTUROJUMS

6.1 ADMINISTRATĪVĀ TERITORIJA

Garkalnes novads ir pazvaldība Vidzemes dienvidrietumu daļā pie Rīgas pilsētas austrumu robežas. Tagadējā Garkalnes novada teritorija kā vienota administratīvā vienība ciema padomes statusā izveidota 1946. gadā atdalot zemes galvenokārt no daļas pagasta un nelielu daļu no Ropažu pagasta. Par jaunizveidotās vienības centru tika noteikta teritorijā pastāvīgā apdzīvotā vieta Garkalne (tolaik saukta par Ropažiem). Ciema padomes teritorijas robežas tika grozītas 1977. gadā Garkalnei pievienojot daļu likvidētā Berģu ciema teritorijas, kā arī daļu no Gaujas kreisā krasta Garkalnes ciema padomes teritorijas pievienojot daļas ciema padomes teritorijai. 1990. gadā teritorija ieguva pagasta, bet 2006. gadā novada statusu.

Garkalnes novads robežojas ar Rīgu un Carnikavas, daļas, Stopiņu, Ropažu novadiem un Inčukalna novada Vangažu pilsētu un Inčukalna pagastu.

Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvotību likuma (2008) 9. pantu apdzīvotuma struktūru veido 3 apdzīvotību veidi: pilsētas, ciemi un viensētas. Garkalnes novads nav nevienas pilsētas. Novads nav arī izteikta administratīvā centra. Lielākais centrs ir Garkalnes ciems, kas atrodas teritorijas dienvidaustrumos blakus valsts un Eiropas nozīmes ceļam A2 un reģionālās nozīmes ceļam P3. Administratīvais centrs atrodas 21 km attālumā no Rīgas centra.

Garkalnes novads sastāv no 13 apdzīvotām vietām: Garkalne, Langstiņi, Upesciems, Berģi, Baltezers, Priedkalne, Bukulti, Amatnieki, Suoži, Skuži, Sunži, Makstenieki un Priekule. Garkalnes ciemā 2011. gadā dzīvoja 1761 iedzīvotājs, savukārt 2006. gadā Garkalnē bija reģistrēti 1377 iedzīvotāji. Iedzīvotāju skaits palielinājies par 31,4%. Garkalnē dzīvo lielākais novada iedzīvotāju skaits, 26% no visiem Garkalnes novada iedzīvotājiem. Lielākā daļa 90% Garkalnes novada iedzīvotāju dzīvo 13 ciemos, no kuriem vairāk kā puse izveidozanas attīstības pamats ir Rīgas iedzīvotāju mājokļu pieprasījuma apmierināšana, jeb Rīgas mājokļu tirgus piedāvājuma paplašināšana. Garkalnes novads ir izteikta urbanizācija piepilsētā tipiska apdzīvotuma struktūra.

Lielākās apdzīvotās vietas ir Garkalne, Langstiņi, Bukulti, Priedkalne, Suoži, Berģi, Upesciems. Novada administrācija atrodas Rīgas pilsētas robežās Berģos, Brīvības gatvē 455. Garkalnes novada teritorijas platība ir 150,5 km². Garkalnes novads uz 2012. gada 1. jūlija pārcēluma un migrācijas dienesta datiem bija reģistrēti 7644 iedzīvotāji. Iedzīvotāju blīvums Garkalnes novadā uz 2012. gada sākumu ir 49,9 cilv./km².

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Ar Garkalnes novada domes lēmumu novad noteiktas 13 ciema tipa apdzīvotas vietas: Amatnieki, Baltezers, Berģi, Bukulti, Garkalne, Langstiņi, Makstenieki, Priedkalne, Priekule, Skuldi, Sunži, Suoņi un Upesciems.

Garkalnes novada zemes 10 valsts nozīmīgās autoceļi:

- Trīs galvenie autoceļi: A1 (E67); A2 (E77); A4 (E67, E77);
- Divi 1. zīmes autoceļi: P2 un P3;
- Pieci 2. zīmes autoceļi: V31; V46; V49; V50; V54;

Novada teritorijā ir 23 pazīdības autoceļi. Visu autoceļu kopgarums ir 194,83 km. Garkalnes novada esošie valsts galvenie autoceļi savienoj galvaspilsētu ar Vidzemes pilsētām Valmieru, Siguldu, Smilteni, Alksni, Limbažiem, Saulkrastiem, kā arī lauku ciemiem. Visi valsts galvenie autoceļi ir ar asfaltbetona segumu, tātad visi 1. un 2. zīmes autoceļi, izņemot 2. zīmes autoceļu V50 kuram ir grants segums. Valsts autoceļu visu posmu kopgarums novada teritorijā ir 48,18 km.

6.2 SAIMNIECISKĀ DARBĪBA GARKALNES NOVADĀ

Garkalnes novadā nav lielu rūpniecības uzņēmumu, pārsvarā darbojas mazie un vidējie uzņēmumi, kā arī individuāli darba veicēji.

Uzņēmumu reģistrācija uz 2012. gadu Garkalnes novadā reģistrēti 909 subjekti. No tiem Biedrību un nodibinājumu reģistrācijā ir 73 biedrības un 4 nodibinājumi, Pārējie reģistrēti ir valsts komersantu pārējie reģistrēti ir 5, valsts organizācijas pārējie reģistrēti ir 2, Komercreģistrācijā - 681 sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA), 43 individuālie komersanti (IK), 1 pilnsabiedrība (PS), 1 valsts komersantu filiāle un 1 filiāle. Reģistrācija organizāciju un to iestāžu reģistrācijā ir 2 draudzes. Uzņēmumu reģistrācija uzskaitē ir 19 individuālie uzņēmumi, 8 kooperatīvi sabiedrības, 1 īpašnieka uzņēmums un 19 zemnieku saimniecības.

Vislielāko uzņēmumu patstāvīgo jeb 19% veido vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības uzņēmumi (95 ekonomiski aktīvi saskaņā ar statistikas vienības). Populārākie ekonomiski aktīvi tirgus sektora vienību darbības veidi ir profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi - 18% no kopējā ekonomiski aktīvo vienību skaita, operācijas ar nekustamo pazūmi - 14,2%, un Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība - 6,4%.

Darba vietas nodrošina ar novada kultūras iestādēm - bibliotēkām un kultūras namiem, kā arī izglītības iestādēm, novadā ir vairākas rīstprakses, doktorantas.

7 ĒSOŠĀ VIDES STĀVOKĻA UN DABAS RESURSU APRAKSTS

7.1 GARKALNES NOVADA RELJEFS UN ĢEOMORFOLOĢISKĀ UZBŪVE

Garkalnes novads pēc ģeomorfoloģiskā rajona zāšanas atrodas Piejūras zemienes Rīgas līdzenumā (aizņem nelielu teritoriju novada ziemeļrietumu daļā) un Vidzemes zemienes Ropažu līdzenumā (aizņem lielāko novada daļu). Teritorija ir viegli viļņota, līdzena, virsma paceļas pakāpeniski un masīvi, kuru augstums parasti mainās no daļiem metriem līdz 10-15 metriem. Reljefa iezīmes izveidojušies purvi un ezeri. Biežāk sastopamie augsnes tipi ir velnēpodzols un glejjaugsnes un tipiski podzols un augsnes. Zemes virsmas absolūtā augstums svārstās no apmēram 3,5 - 4,3 metriem virs jūras līmeņa teritorijas dienvidrietumos (pie Rīgas - Siguldas zemes) līdz aptuveni 1,7 - 2,0 metriem ziemeļdaļā, tādēļ reljefam ir neliels kritums Lielbaltežera virzienā.

Vides pārskata kopsavilkums Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

patnājs veidojums novadā ir Lielās un Mazās Juglas ielejas ar plazajām palienēm, kas novada teritorijā ir pārvērtotas pārcīvjūdu sistēmas izveidošanas.

7.2 AINAVAS UN KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS

Ainavas ir tīrīšanas apkārtnē. Ainavas ir gan mantojums no iepriekšējām paaudzēm, gan dzīvības un darbības vieta pareizā novada teritorijā dzīvojamām paaudzēm. Tas nozīmē, ka jārunā par katru cilvēka, zemes paznieka vai apsaimniekotāja rīcību piedaloties ainavu dzīvībai aizsardzībā, kopšanā, veidošanā. Turklāt ainavas ir nozīmīgs cilvēku dzīvības kvalitātes nosacījums. Tās ir arī vērtīgs dabas resurss, ekonomiskais attīstības faktors/dzinulis, kas novadam var piesaistīt cilvēkus, jaunus darbības veidus.

Vertīgā dabas veidoto ainavu, Garkalnes novada pārsvarā veido smilzaino līdzenumu mežainā un mežā, vietām Vangaļu tuvumā veidojusies eoloģiskā ainava mežainā, bet teritoriju zārsūzina upes veido savdabīgu upju ieleju ainavu. Būtisks ainavas elements Garkalnes novadā ir daudza lieluma ezeri.

Garkalnes novada teritorijā iespējams izdalīt dažādas dabas ainavas:

- Baltežera. Juglas un Mazās Juglas ezera ezeraine (to saista līdža izcelsme un attīstības vēsture);
- Smiltāju līdzeni
 - Viotie līdzeni:
 - sausie;
 - purvotie, ar purviem (daļa no tiem nosusināti);
- koku grādas un koku masīvi;
- upju ielejas ar palienēm (abas Juglas, Krievupe, Tumzupe).

Cilvēka darbības vēsturiskie ainavu veidojošie elementi ir kultūrvēsturiskie mantojuma objekti, kapa baznīcas, kapsētas, muižas u.c. Garkalnes novadā ir viens valsts aizsardzībā esošs vietējās nozīmes arheoloģijas piemineklis. Sunžu viduslaiku kapsēta, valsts aizsardzības Nr. 2091. Bet par perspektīvu pieminekli var uzskatīt Zaumuižu, kas atrodas Garkalnes ciemā. Agrāk Zaumuižā atradusies kapa baronam piederoša Zaumuižas kungu māja (Valdenrodes pils). Pils kā nav saglabājusies, jo tika nodegta Pirmās pasaules kara laikā. No barona Frīdriha fon Volfa mantojuma vēl ir saglabāties parks, kas ar medību taka, saukta par Barondambi.

Kultūrvēsturisko mantojumu un novada ainavisko vērtību veido arī bijušā daudzu mēģinājumu teritorija, 30m un 55m no daudzu mēģinājumu centrālās daļas, Baltežera krastā atrodas novada viengriežīgo dižokoku, kas ir aizsargājami dabas pieminekļi. Tie ir divi ozoli ar 4,86 m un 3,99 m lielu apkārtni.

Būtisku ainavas pārvērtēšanas procesu var novērot mēģinot, kad Garkalnes novadā notiek intensīva pārsvarā savrupmāju apbūve. Dabiskā līdžoties tiek plānota un veikta neanalizējot ietekmi uz ainavu, tādā daudzviet, apbūvējot ezeru krastus, tiek radīta nepazīvcīga apbūvētināva.

Plānojot saimniecisko darbību un apbūvējot lieltvērīgās teritorijas, izstrādājams ainavu dizaina plāns, kur paredz pasākumus raksturojošā ainavas, dabisko biotopu, saules kvartālu, mikrolietuvu un savdabīgo meža struktūrelementu (koku, koku, lauku, smiltāju) aizsardzībai un saglabāšanai.

7.3 KLIMATISKIE APSTĀKĻI

Garkalnes novada klimata veidošanā svarīga nozīme ir Atlantijas okeāna rēnā platuma grādu gaisa masām, kas saistītas ar aktīvu ciklonisko darbību, tādēļ bieži ir nokrišņi un apmācies laiks. Vasaras relatīvi vēsas. Aptuveni 220 dienas gadā novadā valda jās gaisa masas. Saules lēnā maksimums ir 22. jūlijā, 56,4°, bet zemākais 22. decembrī, tikai 9,6° virs horizonta.

Vides pārskata kopsavilkums Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Atlantijas okeāna gaisa masu ietekmē ziemā raksturīgi atkušņi, pat līdz 10 dienām mēnesī. Saldā periodi parasti sākas decembra vidū un turpinās līdz februāra beigām. Ļoti aukstas ziemas pēdējos 50 gados bijušas 1939/1940, 1941/1942, 1955/1956, 1978/1979, 1984/1985, 1986/1987 gados. Vasarā gaisa temperatūra galvenokārt no +5, +15 grādiem naktī līdz +20, +25 grādiem dienā. Diennakts temperatūras amplitūda sasniedz 8-10 grādus, reizēm pat 20 grādus. Periods, kad vidējā diennakts temperatūra pārsniedz +15 grādus nav garš, no jūnija vidus līdz augusta beigām. Karsts laiks, kad vidējā diennakts temperatūra pārsniedz +25 grādus, maksimumā iespējams 7-9 dienas vasarā (1936, 1939. gadi). Pavasarī ir auksts un ielīdzis, bet rudens silts un garš.

7.4 ĢEOLOĢISKĀ UZBŪVE

Ģeoloģiskā uzbūve un zemes dzīvības resursi ir būtisks teritorijas attīstības priekznosacījums. Zemes dzīvības resursus veido tagad vai nākotnē izmantojamie nogulumi, iedziļi un minerālie, iedziļos sastopamie ziedie derīgie izrakteņi, zemes dzīvības siltums un saimnieciskai izmantošanai derīgais ģeoloģiskās struktūras.

Garkalnes novads, tāpat kā visas Latvijas teritorija atrodas Austrumeiropas platformas Ziemeļdaļā, Baltijas sineklīzē. Šai ģeoloģiskajai struktūrai raksturīgs liels nogulumieoņu segas biežums un subparalēls nogulumu slāņojums. Sineklīzei raksturīgi trīs galvenie iedziļu kompleksi:

- Augšjais. Kvartāra nogulumi;
- Vidējais - Zemkvartāra nogulumieoņu, jeb pamatieoņu sega;
- Apakšjais. Kistliskais pamatklintājs.

Minētie kompleksi ir krasi atzīmēti gan pēc iedziļu sastāva, to vecuma, fizikālajām pazīmēm un saguluma apstākļiem.

Ģeoloģiskais griezumšarhīvs novada teritorijai noteikts aptuveni, pamatojoties uz urbūmu Nr.DB 50191 (Inčukalna P-48), Urbūmu Nr.DB50221 (daži PM-6) un urbūmu Nr.DB50194 (Gaižezers) ierīkošanas gaiti, iegūto ģeoloģisko informāciju.

7.5 DERĪGIE IZRAKTEŅI

Garkalnes novada teritorijā derīgo izrakteņu resursus veido galvenokārt kvartāra nogulumos sastopamie derīgie izrakteņi - bāzaltīta izejvielas grants un smilts, ar biogēniem nogulumi - kāršņi un ezeru sapropelis. Nozīmīgs derīgais izrakteņu ir daudzas kvalitātes pazemes dēzes, tai skaitā pazemes dzeramie dēzi un minerālie dēzi. Par perspektīvu alternatīvās enerģijas avotu var uzskatīt eotermālo un petrotermālo enerģiju.

Derīgo izrakteņu smilts - grants materiāla, smilts, ar kāršņkrājumiem novadā ir vidēji. Vadoties pēc ieguves pēdējos gados, līdz šim pētīto krājumu pietiks vairākiem gadu simtiem.

Novada teritorijā nav nacionālās nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.

7.6 PAZEMES ŪDEŅI

Latvijā, tai skaitā Garkalnes novada teritorijā ietilpst Baltijas artēziskajam baseinam. Baseina hidroģeoloģisko griezumšarhīvu veido dēzi saturošu un dēzi vāji caurlaidīgu slāņkopu mija. Dēzi daudzums, ko satur atsevišķi slāņi un dēzi kvalitāte tajos ir visai atzīmēta.

Vadoties no dēzi apmaiņas intensitātes un dēzi mīkstsastāva, artēziskā baseina griezumšarhīvu var izdalīt trīs hidrodinamiskās zonas:

- Aktīvās dēzi apmaiņas saldēdzes;

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

- Pārtikas ūdens apmaiņas ātrums; un
- Līdzenais ūdens apmaiņas ātrums, ja stagnācija ir. un līdzenais ūdens.

Pazemes ūdenī veidošanās nosaka un ietekmē virkne visdažādāko faktoru, galvenie no tiem ir:

- *fizikāli - ģeogrāfiskie* - reljefs, hidrogrāfiskais tīkls, klimats, augsne un veģetācija;
- *ģeoloģiskie* - slāņu sagulums, to litoloģiskais sastāvs, porainība un plaisainība, tektoniskie apstākļi un eozostatiskais spiediens;
- *vēsturiskie* - teritorijas paleoģeoloģija un paleoģeogrāfija;
- *antropogēnā darbība* - deršņu izrakteļu un pazemes ūdenī ieguve, piesārņojuma avotu radīšana, meliorācija, hidrobūvniecība, pilsētības vairošanās u.c.

Minēto faktoru mijiedarbība rada pazemes ūdenī resursu un to mērķa sastāva daudzveidību plūmju un griezumā. Pie tam, grunts ūdens ietekmē galvenokārt vietējie faktori, bet palielinoties ūdens horizontu ieguruma dziļumam pieaug reģionālo faktoru nozīme.

Pazemes ūdenī dabīgos resursus **aktīvas ūdens apmaiņas zonā** papildina atmosfēras nokrišņu un infiltrācija. Aktīvās ūdens apmaiņas zonā artēzisko ūdenī resursu papildināšanai galvenokārt notiek augstie ūdens līmeņi. Par to liecina tajās konstatētie maksimālie artēzisko ūdenī spiedieni, kā arī pazemes ūdenī spiediena pieaugums griezumvirzienā no apakšas uz augšu. Reģionālās artēzisko ūdenī papildināšanas teritorijas Latvijā ir Vidzemes, Latgales un Kurzemes augstienes. Kvadranta ūdens horizonta ūdens resursi papildinās atmosfēras nokrišņu un infiltrācijas ceļiem.

Palēninātās ūdens apmaiņas zonas ūdens resursi papildinās no augstākajiem horizontiem, galvenokārt, rietumos Latvijas teritorijās. Šīs zonas reģionālās barozāšanās apgabals atrodas Igaunijā (Otepē un Hanu augstienēs) un Austrumlatvijā. Lokālās resursu papildināšanas vairojuma tikai nelielā teritorijā starp Limbažiem un Burtnieku ezeru, kā arī Daugavpils rajonā, t.i. apgabalos, kur ieguruma dziļums ir relatīvi neliels un to pārklājotie ūdenī caurlaidīgie nogulumu ir daļēji erodēti un tos zārs apraktā ielejas.

Stagnantās ūdens apmaiņas zonas resursi papildinās tikai rietumos Latvijas teritorijās, tuvākais papildināšanas apgabals atrodas Austrumlatvijā un Dienvidigauņijā. Dziļāk artēzisko ūdenī notece notiek rietumu un ziemeļrietumu virzienā un noplūde Baltijas jūrā. Lokālos iecirkņos tektoniskos lūzumzonās konstatēta to daļēji pārtece augstākajiem horizontos.

Aktīvas ūdens apmaiņas saldūdens zonu Garkalnes novada teritorijā veido:

Kvadranta ūdens horizonts, kur satur grunts ūdenī. Atzīmējam, ka Latvijas teritorijās lielākās daļās Garkalnes novada kvadranta horizonta biezums sasniedz 50 m un to veido galvenokārt daļēji gaudainas smiltis nogulumu ar atsevišķiem aleiriskām smiltīm vai mālains smiltis starpslāņiem. Ievērojams kvadranta nogulumu biezums un salīdzinoši viendabīgais sastāvs ir faktori, kas nosaka liela apjoma grunts ūdenī krājumu veidošanos. Grunts ūdens resursus papildina atmosfēras nokrišņu un infiltrācija. Humālais klimats un visumā rietumos teritorijās drenācija sekmē nepārtrauktu nokrišņu un infiltrācijas grunts ūdenī gandrīz visa gada garumā. Aktīvās ūdens apmaiņas zonas pazemes ūdenī mērķa sastāvu nosaka atmosfēras nokrišņu un ūdenī saturošo iedzīvotāju mijiedarbība grunts ūdenī horizontos zādas mijiedarbības laiks ir mazs, tāpēc tajos ūdenī mineralizācija ir zema, un ūdenī ir mazāk nekā artēzisko ūdenī horizontos. Garkalnes novada grunts ūdenī ir hidroģenkarbonātu kalcija tipa saldūdenī. Parastais sausnes saturs ūdenī ir 0,2 - 0,4g/l, kopējā cietība - 1,5 - 3 mmol/l, dzelzs saturs vidēji 0,2 - 0,4mg/l. Tie pilnībā atbilst dzeramā ūdenī kvalitātes prasībām. Grunts ūdenī kvalitāte pazeminās virzienā no austrumiem uz rietumiem. Vislabākās kvalitātes grunts ūdenī sastopami labi drenētos nogotajos iecirkņos pazemes ūdenī atradnes svaigūdenī teritorijā. Garkalnes novada Baltežera, Zaumuižas un Remberu atradnes ierakstītais ūdenī emzanas vietas nodrošina R gas pilsētas ūdenī apgādi.

Gaujas - Amatas ūdenī horizontu komplekss Garkalnes novadā ieguvis zem kvadranta nogulumu. Novada lielākajā daļā to no grunts ūdenī horizonta zādas metrus biezs morālais nogulumu slānis. Horizonta biezums aptuveni 50 - 60m. Ar to sastopami hidroģenkarbonātu kalcija tipa saldūdenī, kuru kvalitāte lielākoties atbilst dzeramā ūdenī kvalitātes prasībām, taču salīdzinot ar augstākajiem

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Kvartāra dēns horizonta grunts dēms, to kvalitāte lielkoties ir sliktāka (augstāka cietība, lielāks dzelzs saturs un augstāka mineralizācija). Laba Gaujas horizonta dēns kvalitāte ir pazemes dēns atradnes Zaumiņa apkārtnē, kur tiek iegūti kvartāra dēns horizonta, tādēļ Gaujas dēns horizonta dēms.

Arukilas – Burtieku dēns horizonta komplekss Garkalnes novada teritorijā ieguvis zem Gaujas. Amatas dēns horizontu kompleksa 100-150 dziļumā. Ar to sastopami hidroģenkarbonātu kalcija tipa sāļi, kuru kvalitāte lielkoties atbilst dzeramā dēns kvalitātes prasībām, taču sāļi dzinot ar augstāko ieguļojumiem dēns horizonta grunts dēms, to kvalitāte lielkoties ir sliktāka (augstāka cietība, lielāks dzelzs saturs un augstāka mineralizācija). Vairākos vietos Arukilas dēns horizontā ir konstatēti dēns ieguļojumi, kas veido apmaiņas zonas ieguļojumus, kas veido intruzijas, ko visticamāk veicinājis pagājušajā gadsimtā izveidojies lielais Rgas+depresijas attīstības process.

Palēninātās ūdens apmaiņas zona Garkalnes novada teritorijā veido Parnavas un Emeru svētās smilzakmei. Kompleksa biezums var sasniegt 100m, bet ieguļuma dziļums ir aptuveni 250-300m no zemes virsma. Kompleks raksturogs samērā augsts pjezometriskais spiediens, daudzviet iespējama urbūmu pazīpde. Palēninātās dēns apmaiņas zonu no aktīvās dēns apmaiņas zonas atdala aptuveni 100m biežais Narvas spraudnis. Kompleksa dēns novada teritorijā ir hlorīdu-nātrija tipa ieguļojums dēms ar mineralizāciju līdz 3 g/l. Mineralizācija pieaug virzienā no ziemeļiem uz dienvidiem un palielinoties ieguļuma dziļumam. Tektonisko lūzumu zonās iespējams straujā mineralizācijas pieaugums, kas izskaidrojams ar dēns ieguļojuma stagnācijā zonās dēms piepildīti tektonisko lūzumu zonām. Ņemot vērā kompleksa ieguļojumus var izmantot balneoloģijā, ar kuras dzeramos minerāldeus.

Stagnanto ūdeņu (sālsūdeņu) zona izplatīta Kembrija un Venda terīgajos nogulumos. Paaugstinātās plaisainās zonās tie sastopami ar kristāliskā pamatklintāja dēns juma garozā. Ar to zisk baseina pamatnēm zem liela spiediena dēns horizontos pazemes dēms kustība notiek lēni, pazemes dēns plūsmas praktiski neeksistē. Ar to zisk baseina pamatnēm ir ar izteikta bloku uzbūvēti. Atsevišķu bloku vertikālā dislokācija var sasniegt 100m un vairāki, tie dēns veidojas relatīvi izolēti bloki, kas vāļ vairāki samazina pazemes dēns plūsmas iespējas. Pazemes dēms zāļ zonā raksturogs augsts pjezometriskais spiediens, urbūmi lielkoties ir pazīpdes. Venda. Kembrija dēns horizontu komplekss izplatīti hlorīdu-nātrija tipa ieguļojums dēms un sāļi dēms. To mineralizācija ir lēni mainīga dēms blokos, bet pieaug virzienā no ziemeļiem uz dienvidiem un palielinoties ieguļuma dziļumam. Novada teritorijā to mineralizācija var sasniegt 70mg/l.

Garkalnes novadā ir izpētītas 7 pazemes ūdens atradnes. Atradnes Baltezers, Baltezers I un Baltezers II uzskatāmas par kopējas atradnes Baltezers atsevišķiem iecirkņiem.

Saskaņā ar Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānu un Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānu ietverta informācija novada teritorijā atrodas pazemes dēnsobjekti Q un D4. Tā kā publiski pieejamās pazemes dēnsobjektu robežas ir noteiktas lēni aptuveni un shematiski, tādēļ nav uzrādītas kartēs ar noteiktu mērogu un koordinātu tīklu vai administratīvajā teritorijā robežām, ir neiespējami precīzi noteikt to robežas administratīvajā teritorijā griezumā.

Abos upju baseinu apsaimniekošanas plānos ietverti ar minēto dēnsobjektu vispārīgi raksturojumi.

Saskaņā ar Apsaimniekošanas plānu noteikto pazemes dēnsobjektu Garkalnes novadā noteikta laba mīksta kvalitāte un labs kvantitatīvais stāvoklis. Sliktā pazemes dēms mīksta kvalitāte noteikta Rgas pilsētā teritorijā, kura tiezi robežojas ar Garkalnes novadu.

Dzeramais ūdens

Par dzeramo dēns uzskata sāļi dēns, kas neapstrādātā veidā vai pēc atbilstošas sagatavošanas var tikt lietots cilvēku uzturā, izmantots pirtīkās rīpniecībā vai fasētās un realizētas mazumtirdzniecībā tīklā.

LV MC derīgā izrakte un atradņu kadastrā ir ietverta informācija par septiņām pazemes sāļi dēns atradnēm Garkalnes novada teritorijā.

Vides pārskata kopsavilkums Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Pazemes saldēvi uzskatāmi par vienu no nozīmīgākajiem Garkalnes novada zemesdzīvības resursiem. To izmantošana Rīgas pilsētas dienvidu apgabalā sākta 1904.gadā, kad darbu sāka dzesgāze Baltezers. Pēc kvalitātes ziņojumiem par vieni no labākajiem Eiropā. Pakāpeniski paplašinoties izveidojās 3 dzesgāzes Baltezers, Baltezers-1 un Baltezers-2, kas visas atrodas pazemes dzesgāzes atradnes Baltezers teritorijā. Atradne atrodas Garkalnes pagasta ziemeļdaļā un tās aizsargjoslas turpinās daļā novada teritorijā. Atradnē iegūst kvadrāta horizonta grunts dzesgāzi.

1953.gadā Pazemes dzesgāzes atradnē Baltezers izveido pazemes dzesgāzes mēģinājuma papildināšanas sistēmu, kas laika gaitā tiek papildināta un pilnveidota.

Palielinoties pieprasījumam pēc dzesgāzes, 1936.gadā sāka dzesgāzes Zaumuiža ekspluatācija. Ar Zaumuižu izmanto kvadrāta horizonta grunts dzesgāzi, kurus iegūst izmantojot sifona vada metodi. Pazemes dzesgāzes atradnē Zaumuiža atrodas Garkalnes pagasta centrālajā daļā, uz dienvidiem no Garkalnes ciemata, rietumos no Mēģinājuma. Atradnes teritorijā aizņem meža zemes, galvenokārt priežu mežus. Meža zemes pieder Rīgas pilsētai. Kopš 1976.gada atradnē tiek izmantoti arī artēziskie dzesgāzes izmantojot Augzdevona Gaujas dzesgāzes horizontu.

1937.gadā sākta izpētīt Remberu atradnes teritorijā dzesgāzes ieguve. Ziemeļdaļā dzesgāzi tika uzskatīta 1963.gadā. Atradne atrodas Garkalnes novada ziemeļdaļā, pie robežas ar daļā novadu, uz austrumiem no pazemes dzesgāzes atradnes Baltezers. Remberu pazemes dzesgāzes atradnē būsiski ietekmējās grants karjers Remberi (atradnē Garkalne). Tā rezultātā būsiski pazeminājās grunts dzesgāzes līmenis atradnes teritorijā un samazinājās grunts dzesgāzes krājumi.

Pazemes dzesgāzes kvalitātes aizsardzības nodrošināšanas mērķis tajās atradnēs galvenais faktors ir mežu un citu neapbūvēto teritoriju saglabāšana atradnes un tās piegulozajās teritorijās. Tā kā grunts dzesgāze ir neaizsargāta no virszemes piesārņojuma, būtiska ir arī aprīņināto aizsargjoslu un tajās noteikto saimnieciskās darbības apseojumu ieviešana.

7.7 VIRSZEMES ŪDEŅI

Garkalnes novada teritorijā atrodas uz dzesgāzes irtnes starp Gauju un Daugavu. Novada teritorijas lielākā daļa pieder Daugavas upju baseinam, tikai neliela daļa novada ziemeļaustrumu daļā ietilpst Gaujas upes baseinā.

Garkalnes novads saskaņā ar Civillikuma 1102.pant un 1.pielikumu noteikto eņiem ezeriem (Langstiņu ezers, Lielais baltezers, Lielais Jēģezers, Mazais baltezers) noteikts publiska ezera statuss. Novadā nav upes, kurai būtu piešķirts publiskas upes statuss.

Saskaņā ar Civillikuma 1115.pant un II pielikumu noteikto Garkalnes novada divos ezeros (Sudrabezers un Sunzu ezers) zvejas tiesības pieder valstij.

7.8 ALTERNATĪVIE ENERĢORESURSI

Enerģoresursi ir katras teritorijas attīstības nozīmīgais faktors. Latvijā ir ierobežoti ar fosilajiem enerģoresursiem saistīti enerģoresursu krājumi, tāpēc laika gaitā ir samērā plašas alternatīvo enerģoresursu izveides un izmantošanas iespējas. Garkalnes novadā potenciāli izmantojami alternatīvie enerģoresursi ir: Saules enerģija, vēja enerģija, ģeotermālā un petrotermālā enerģija.

7.9 MEŽA RESURSI

Nozīmīgs dabas resurss ar plašu pielietojumu, un lielu nozīmi teritorijas vides stāvokļa raksturojumam ir meža resursi. Tos veido koksne, tādēļ bioloģiskā daudzveidība, medību saimniecība u.c.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Me0a zemes Garkalnes novadā aizņem 11916,4 ha (novada kopplatība - 15053 ha) jeb 73% no novada kopplatības.

Garkalnes novada me0i atrodas Rīgas-Ogres virsmē0niecības da0u me0niecības p rraudz b un aizņem 40% no da0u me0niecības teritorijas. pazumu struktūra:

Garkalnes novada teritorijā izdalās vairāki meža masīvi:

1. Jaunciema me0i. Masīvs atrodas rietumos no L. Baltežera, tātad platība apmēram 2200 ha. Lielākā me0a daļa atrodas Rīgas pilsētas domes p rzi, privātie me0i atrodas gar L. Baltežeru un Klīvu rajonā. Me0os p rsvār p rrie0u t raudzes. Me0i ir iecienīta s ozanas vieta. Ievrojams platības meliorācija p rurvainie me0i, bet p ruzreiz meliorācija sistēmas ir sliktā stāvoklī. Me0a masīvs atrodas 7 me0ezeri, no kuriem labi pieejams tikai L. ezers. 2006.g. Bukultu pusē izdegusi 49 ha me0a.

2. Senā sils. Atrodas starp L. Baltežera dienvidu krastu un dzelzceļu. P rsvār p rrie0u audzes. Me0am ir me0aparka raksturs.

3. Venā masīvs. Atrodas ziemeļos no dzelzceļa līnijas līdz Vanga0iem. Lielāko teritorijas daļu aizņem Rīgas pilsētas me0os noteiktā aizsargjosla gar densēšanas vietām, kā arī dabas liegums "Garkalnes me0i". Me0i atrodas 3 ezeri, ko apsaimnieko "Rīgas densēšanas". Neraugoties uz apmeklētājus aizliegumiem, me0i ir iecienīta s ozanas vieta, bet ziemā - sliktā pozā. 2006.g. pie Garkalnes izdega 150 ha, un pie Ropa0u stacijas - 17 ha me0a.

4. Langstiņu. Makstenieku masīvs. Me0i dominē p rrie0u audzes, p rsvār sausie me0i, kuros atrodas nelieli purvi. Vizuāli p rievilcīgi ir p rrie0u me0i uz k p m. Ar ziemā me0i ir iecienīta s ozanas vieta. P rsvār Rīgas pilsētas me0i, tā ir ar privātie me0i. Kādreiz me0i bijusi apgaismota sliktā pozā. 2006.g. pie Maksteniekiem izdega 10 ha me0a.

5. Zaumui0as densg tnes jeb Tumzežera masīvs. Atrodas starp Krievupi rietumos un Garkalnes-Mīlpils zosejas posmu austrumos. Me0i atrodas densg tne Zaumui0a ar savām aizsargjoslām. Me0i ir 4 ezeri, starp kuriem kā p rldvietas iecienīti Peldezers un Asarezers.

6. Bāliņu me0a masīvs. Atrodas starp Garkalnes-Mīlpils zosejas posmu dienvidos un Krievupes līkumu ziemeļos. P rrie0u me0i ar iecienīti s ozanas vietām. Masīva daļa atrodas Garkalnes me0u dabas liegums, bet p ruzos austrumos - Maltuves purvs.

7. Bukalnu me0a masīvs. Masīvs aizņem platību starp Krievupi dienvidos un novada robe0u ziemeļos. Daļa me0u ir Rīgas pilsētas p rzi, bet p rsvār - VAS Latvijas valsts me0i p rzi esošie me0i. Lielāko daļu aizņem dabas liegums Garkalnes me0i, kā arī dabas liegums Bu ezers. P rsvār sausie me0i, bet Mudeš rajonā slapjie me0i.

7.10 ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS UN MIKROLIEGUMI

Garkalnes novada teritorijā v rrojama liela bioloģiskā daudzveidība, augstvērtīga ainava, unikāli biotopi.

Latvijas likumā "Par paši aizsargājamām dabas teritorijām" noteiktas atzīrīgās teritoriju kategorijas, ar atzīrīgiem izveidošanas m rriem un saimnieciskās darbības p robe0ojumiem tajās.

Garkalnes novadā atrodas trīs dabas liegumi - Lielā Baltežera salas, Buļlezers, Garkalnes mežs

Garkalnes novadā atrodas divas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas, kas iekļautas paši aizsargājamā dabas teritoriju "Natura 2000" tīklā. dabas liegums "Lielā Baltežera salas" un dabas liegums "Garkalnes me0i". Novadā atrodas arī dabas liegums "Bu ezers".

Garkalnes novadā līdz šim reģistrētas 19 retas un paši aizsargājamās augu sugas. No aizsargājamām

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

putnu sugām jāmin Zaķu vārns *Coracias garrulous* - 10-14 pāri (apmēram puse no Latvijas populācijas) ligzdo dabas liegumā Garkalnes mežs. Vēl 3-5 pāri ligzdo rūpus dabas lieguma, tā tuvumā.

Mikroliegumi

Mikroliegumi ir teritorijas, kas tiek noteiktas tikai pažiņu sugu un to dzīvības vietu (biotopu) aizsardzībai. Līdzīgi kā pažiņu aizsardzības dabas teritorijās, mikroliegumos ir aizliegtas vai ierobežotas darbības, kas apdraud retās sugas vai biotopa pastāvēšanu.

Tā kā mikroliegumos tiek aizsargātas pažiņas sugas, tad dati par mikroliegumiem un tajos sastopamajām sugu grupām jāsalīdzina ar Latvijas Vides aģentūras datubāzi, kas ir pieejama tikai reģistrētiem lietotājiem.

Informāciju par mikroliegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu un biotopu atradnēm drīkst izplatīt tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes atļauju!

Saskaņā ar Dabas datubāzi Ozols ietvertā informācijā, Garkalnes novada teritorijā ir noteikti 17 mikroliegumi. Daļa no tiem atrodas Garkalnes un kaimiņu pašvaldību teritorijās. Lielākā daļa mikroliegumu atrodas Garkalnes novada austrumu daļā. Detalizētā informācija par mikroliegumiem nav pieejama.

Īpaši aizsargājami koki – dižkoki

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes interneta vietnē ietvertā pažiņu aizsargājamo un reto koku reģistrācijā ietvertā informācijā Garkalnes novadā ir noteikti 2 dižkoki.

8 ANTROPOGĒNĀ SLODZE

Antropogēnā slodze ir cilvēka tiešas vai netiešas darbības ietekme gan uz dabu un vides stāvokli kopumā, gan atsevišķiem tās elementiem. Tās ietekmē pasliktinās vides stāvokli, piemēram, piesārņots gaiss, augsne, tās ekoloģiskā kvalitāte (virszemes daļi, purvi, mitrzes nenodrošina savas ekoloģiskās funkcijas, samazinās bioloģiskā daudzveidība, izmainās tradicionālā ainava u.c. izmaiņas.

Analizējot antropogēno slodzi konkrētā teritorijā, atkarībā no teritorijas jutīguma jāizvēlas antropogēno slodzi raksturojoši elementi:

- Antropogēno slodzi lielā mērā raksturo zemes lietošanas veids.
- Vides kvalitāte teritorijā būs tieši ietekmēta komunālā pakalpojumu pieejamība un kvalitāte, tai skaitot notekdegu apsaimniekošana, ilgtspējīga apsargāšana, atkritumu apsaimniekošana, racionāla un videi draudzīga siltumapgāde.
- Transporta infrastruktūras attīstība un labiekārtošana, sabiedriskā transporta pieejamība ir būtisks faktors, kas raksturo draudus gaisa kvalitātei vai tās aizsardzības uzlabošanai.
- Urbāno, apbūvēto zemju pieaugums lielā mērā ietekmē bioloģisko daudzveidību un ietekmē ar vides kvalitāti apbūvēto un tai piegulošajai teritorijai.
- Piesārņotā un potenciāli piesārņotā teritoriju skaits izmaiņas raksturo ar antropogēno piesārņojuma slodzes izmaiņas.
- A un B kategorijas piesārņojuma darbu objektu, kā arī riska objektu skaits, to radīto izmežu gaisa un ūdens vidē apjoms raksturo punktveida slodzi uz gaisa un ūdens vidi.
- Intensīvas lauksaimnieciskās ražošanas teritorijas uzskatāmas par difūzā piesārņojuma slodzes avotiem.

Diemžēl ne visos gadījumos pareizi publiski pieejama informācija ir pietiekama antropogēnās slodzes faktoru identifikācijai un tās izmaiņu tendenču izvērtēšanai.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

9 IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

9.1 GARKALNES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2013. – 2019.GADS

Garkalnes novada attīstības programma ir vidi ja termi a viet j s pazvald bas att st bas pl nozanas dokuments. Taj ir noteiktas novada attīstības vidi ja termi a priorit es, turkl t dokuments ietver ar r c bas un invest ciju pl nu, k ar indikat vi nosaka att st bas programmas stenošanas nepieciezamo resursu apjomu un att st bas programmas stenošanas uzraudz bas k rt bu. Ņim dokumentam tiks pak auti konkr tu iest Ou darb bas pl ni, k ar novada invest ciju pl ni.

Pl nozanas dokument noteikti galvenie vidi ja termi a r c bas virzieni un uzdevumi izvirs to m r u sasniegšanai, nosakot atbild gos izpild t jus, izpildes termi us, finans zanas avotus un rezultat vos r d t jus. Pamatojoties uz zo pl nozanas dokumentu, novad tiks izstr d ti projekti un piesaist tas invest cijas, tai skait ES un citu finanžu instrumentu l dzek i, izvirs to m r u sasniegšanai.

Ja pl nozanas dokuments netiktu apstiprin ts un n kotn stenots, nodrozin t pl notu, sabalans tu un ilgtsp jgu novada att st bu b tu problem tiski, tai skait piesaist t valsts un ES invest ciju l dzek us. T pat novada att st b ir noz m gi att st bas priorit ros virzienus saska ot ar valsts un re iona priorit rajiem att st bas virzieniem, k ar turpin t iepriekz j pl nozanas period uzs kto novada att st bu, kas b tu neiesp jami bez z dokumenta apstiprin zanas un stenošanas. Novada saimniec ba att st tos haotiski, att st b ieguld tie l dzek i, iesp jams, tiktu izmantoti nelietder gi un nem r tiec gi, turkl t neb tu pamatojuma att st bas projektu nepieciezamai, taj skait ar t du projektu att st bai, kas uzlabotu vides st vokli novad .

9.2 GARKALNES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2013. – 2024.GADS

Garkalnes novada pareiz jais teritorijas pl nojums izstr d ts saska ar normat vo aktu pras b m, kuras zobr d vairs nav sp k . B tiski ir main jusies likumdošana teritorijas att st bas pl nozanas jom un vecie teritoriju pl nojumu neatbilst jaunaj m pras b m. L dz ar to jaun teritorijas pl nojuma izstr d zana ir nepieciezama, lai pilnveidotu teritorijas att st bas pl nozanu atbilstozi jaun kaj m nost dn m.

P c Jaun teritorijas pl nojuma sp k st zan s vecais zaud s sp ku. T d , lai nodrozin tu teritorijas pl nveid gu att st bu un Teritorijas izmantošanas un apb ves noteikumos noteikto pras bu iev rošanu, ir b tiski piln b stenot pl nojuma nost dnes.

10 TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT UN AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI

Pl nozanas dokumentu Garkalnes novada teritorijas pl nojums un Garkalnes novada attīstības programma stenošanas ietekmju b tiskuma izv rt jums pirmk rt veicams attiec b uz j t g m un no dabas aizsardz bas viedok a v rt g m teritorij m.

K noz m g kie vides aspekti, kuriem piev rzama paza uzman ba, izv rt jami:

- Teritorijas biolo isk s daudzveid bas izmai as, tai skait pazi aizsarg jamo sugu un biotopu izplat bas teritoriju izmai as;
- Ainavu daudzveid ba un v rt gas ainavas, ainavu izmai as;
- Virszemes de u kvalit tes izmai as;
- Pazemes de u kvalit tes izmai as;

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

- Meža zemju atmežošana un lauksaimniecības zemju lietošanas veida maiņa un apbve.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Garkalnes novadā noteiktas trīs paši aizsargājamas dabas teritorijas. Dabas liegumi "Lielbaltezeris" un "Garkalnes meži" ir iekļauti ar Eiropas nozīmes paši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā NATURA 2000, kā dabas liegums "Būezers", kas nav NATURA 2000 teritorija.

Teritorijas plānojumā iezīmētas visas trīs paši aizsargājamas dabas teritorijas. Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto aizsardzības statusu, teritorijās netiek plānota apbve teritoriju attīstībā.

Bez tās kaitējuma jau pazīdams iespējama uz dabas liegumu "Garkalnes meži", kuram ir gara robeža ar Garkalnes ciemu. Tā kā Garkalnes ciema attīstības iespējas ir ierobežotas, plānojumā paredz tālā dzimneapbve tas potenciālais apbves teritorijas, kas robežojas ar dabas liegumu. Ēmotvērto, ka jau zobrūn dabas lieguma izveidošanas laikā robežojas ar Garkalnes ciema apbves teritorijām, var uzskatīt, ka apbves tuvums nav traucējums paši aizsargājamo putnu sugu, tai skaitā svaņmas dzimvei. Savrupmā apbves rpus dabas lieguma teritorijas, nerada draudus dabas lieguma ekoloģiskajām funkcijām un integritātei.

Prājie divi dabas liegumi atrodas attālināti no apdzīvotajām teritorijām un nav prognozējamā, ka teritorijas plānojuma stenošana varētu ietekmēt to ekoloģiskās funkcijas un integritāti.

Virszemes ūdeņu kvalitāte

Garkalnes novada teritorijā ir bagāta ar virszemes ūdeņiem. Tā kā teritorijā ir pārsvarā līdzenums un tas saposmājums ir vājš, ūdens plūsmas trūmi ir nelieli, bet mazie ezeri lielkoties ir beznoteces ezeri. Ņemdi dabas apstākļi kopā ar blīvo apdzīvotību un vāji attīstīto komunālo infrastruktūru ir drauds virszemes ūdeņu kvalitātei. Problemātiskās teritorijas ir:

1. Langstiņezers un Langstiņciems, kas būtiski negatīvi ietekmē Langstiņezera kvalitāti. Pirms centralizētas notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas izveides, nebūtu pieļaujama apbve teritoriju paplašināšana. Pēc centralizētas notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas izveides, kā obligāts nosacījums. visu savrupmā pieslēgšana pie centralizētās kanalizācijas sistēmas.
2. Upesciema diči un Upesciems. Neveicot detalizētu teritorijas eoloģisko, inženierēoloģisko, hidroēoloģisko un hidroloģisko izpētību, nav pieļaujama ne daļa nepilnīga daudzbūvniecība un teritorijas apbvešana. paši izvērtējama zūdu darbību ietekme uz Lielo Juglu un apkārtnes hidroloģisko režīmu kopumā. Iespējama ir grunts ūdens līmeņu celšanās.
3. Lielais Baltezers, Baltezers, Bukultu un Priedkalnes ciema attīstība, kas negatīvi ietekmē Lielā un Mazā Baltezera ūdens kvalitāti. Pirms centralizētas notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas izveides, nebūtu pieļaujama apbve teritoriju paplašināšana. Pēc centralizētas notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas izveides, kā obligāts nosacījums. visu savrupmā pieslēgšana pie centralizētās kanalizācijas sistēmas.

Pazemes ūdens kvalitāte.

Garkalnes novads atrodas teritorijā, kur izplatīti liela apjoma grunts ūdens resursi ar ļoti labu kvalitāti. Ņemdi ūdens resursi nodrošina dzeramā ūdens apgādi Rīgas pilsētai, kā arī Garkalnes apdzīvotajām vietām. Tāpat ūdens tiek tarīts un realizēts mazumtirdzniecībā.

Praktiski visa Garkalnes novada teritorijā atrodas pazemes ūdens atradumi Baltezers, Remberi un Zaumuiža mīskajās aizsargjoslās. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 39.pantā noteikto, mīskajās aizsargjoslās paredzētās darbības realizācijai jāveic ietekmes uz vidi svaņkotnājis izvērtējums. Tā kā atradnis Baltezers, Remberi un Zaumuiža centralizētajai ūdensapgādei izmanto grunts ūdeņus (neaizsargātu) ūdens horizontu, bet atradnis Baltezers ar pazemes ūdens krājumu mīskā gas papildināšanas metodi, mīskajās aizsargjoslās 500 metru platījoslāp stingrēma aizsargjoslu noteikta virkne saimnieciskās darbības aprobežojumu.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Garkalnes novada teritorijas plānojuma iezīmētā pazemes ūdens atradņu stingrā režīmā un mīksts aizsargjoslas, taču nav iezīmēta 500m josla mīkstajai aizsargjoslai ap stingrā režīmā aizsargjoslu, bet Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nav detalizēti saimnieciskās darbības ierobežojumi tajās zonās.

Ēmots virsgrunts ūdeņu neaizsargātība, to īpaši labo kvalitāti un lielo nozīmi Rīgas pilsētas ūdens apgādes nodrošināšanai, pazemes ūdeņu aizsardzības pasākumiem jābūt prioritāriem Garkalnes novadā. Kā būtiskais ir nodrošināt centralizēto kanalizācijas tīklu izbūvi esošo ciemu teritorijās, kā arī ieviešot 500m joslu ap stingrā režīmā aizsargjoslas ārējās robežos saimnieciskās darbības apbūves, maksimāli cenžoties saglabāt tajās joslās esošos dabiskos resursus.

Meža un lauksaimniecības zemju platības samazināšanās

Mēģinot Garkalnes novadā aizņemt lielāko platību, vairāk nekā 70%, taču gandrīz puse no tiem atrodas privātajā īpašumā. Otrs lielākais mežu pazniēks ir Rīgas pilsētas un tikai neliela daļa mežu ir valsts īpašumā. Lielais privātajā īpašumā apjoms un teritorijas pievilcība savrupmājās apbūvei ir drauds tam, ka iespējama atmežošanas un apbūves paplašināšanās. Atmežošana maksimāli būs ierobežojama 500m joslas garā pazemes ūdens atradņu stingrā režīmā aizsargjoslas ārējās robežos, kā arī virszemes dabasobjektu tuvumā.

Lauksaimniecības zemju platības Garkalnes novadā ir nelielas. Mazākās nekāda veida apbūves teritoriju platības. Tā kā Zemes auglība nav sevišķi augsta, vidēji 24 balles. Novadā nav attīstīta intensīva lauksaimnieciskā ražošana. Vairāk nekā puse lauksaimniecības zemju ir neapstrādātas un nekoptas. Perspektīvajās teritorijās varētu tikt apsvērtas iespējamās apbūves teritoriju attīstības.

11 PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Tiešās un netiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir tās izmaiņas vidē, kas iedarbojas uz vidi tiezi un nepastarpināti, piemēram, piesārņojums, emisijas novadot vidē, mežu izciršana u.c.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības starp vidi un tiezmes ietekmē rezultātā, piemēram, skābo lietu veidošanās rūpnieciskos izmežus ievadot atmosfērā.

Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Īslaicīgās ietekmes rada visa veida būvniecība un rekonstrukcija, transporta infrastruktūras (ceļu, dzelzceļu) paplašināšana, daudā veidā inženiertehnisko komunikāciju ierīkošana, it sevišķi, ja darbība tiek veikta cilvēka darbības neizmainītā vidē.

Ņaudas darbības izraisa relatīvi īslaicīgu traucējumu un pācēto pabeigšanas nerodas būtiski pācēfekti, ja vien darbības ir veiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Galvenās ietekmes ir zemeszemes bojājumi, troksnis, putekļu emisijas, atkritumu koncentrācija vienviet. Ietekmi var mazināt lokalizējot īslaicīgo piesārņojumu. Par īslaicīgu ietekmi uz vidi var uzskatīt arī apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un rekreācijai. Katrā noteiktā gadījumā ir jāizvērtē, vai īslaicīgās ietekmes rezultātā netiek iznīcinātas sugas vai biotopi.

Vidēji ilgā un ilglaicīgā ietekme ir saistīta ar zemes transformāciju no viena zemes izmantošanas mērķa citā, dabasobjektu morfoloģijas izmaiņām (upju taisnošana, dambju ierīkošana).

Plānošanas dokumentā ietvertos uzdevumu īstenošanas konsekvēnti jāievieš normatīvo aktu izvirzītos nosacījumus ieviešana, pretējā gadījumā īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes var pārvērsties ilglaicīgās ietekmēs. Tiezi ilglaicīgās ietekmes var atstāt būtisku ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, saimnieciskās darbības iespējamību teritorijā.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kurz rodas realizējot plānošanas dokumentā paredzētās darbības visā plānošanas perioda laikā.

11.1 GARKALNES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2013. – 2019.GADS

Garkalnes novada attīstības programmu definē novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un vidēja termiņa prioritātes ir konceptuālas nostādes, kas vairostas uz novada ilgtermiņa attīstību. To detalizēcija ir pārskatāma, lai detalizēti izvērtētu to īstenošanas gaitā iespējamās ietekmes uz vidi un to būtiskumu. Veicot plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās ietekmju uz vidi izvērtējumu, vērtētas Rīcības programmas īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi. Ķāj plānošanas stadijā nav iespējams veikt detalizētu kvantitatīvo paredzētās darbības ietekmi uz vidi, tādēļ dots vispārīgs raksturojums, definējot kādas ietekmes ir prognozējamās, ja tiks attīstīti konkrētais rīcības virziens un tās ietvaros definētie uzdevumi.

Izvērtējot plānotos rīcības virzienus un uzdevumus, var konstatēt, ka kopumā prognozējama ilglaicīga pozitīva ietekme. Negatīvās ietekmes pārsvarā ir saistītas ar dabas un rekonstrukcijas darbu laikā. Ja šie darbi tiek veikti ievierojot normatīvo aktu un vides aizsardzības prasības, nodrošinot atbilstošu atkritumu apsaimniekošanu un darbu veikšanu izmantojot bīstamāku tehniku ir labā tehniskā rīcība, ietekmes pārsvarā gadījumā ir saistītas ar saistītas. Ilglaicīgās ietekmes zājos gadījumos var tikt prognozētas, ja bīstamība plānotā dzīvojamā teritorijās, tādējādi neatgriezeniski tiek zaudēta teritorijas bioloģiskā daudzveidība un teritorija tiek izslēgta no zāo teritoriju kopuma. Pirms lielāku teritoriju zemes lietošanas veidmaiņas vālam veikt to bioloģiskās daudzveidības izvērtējumu, lai iespējams robežos novārstu pāzi aizsargājamu sugu vai biotopu iznīcināšanu. Visos gadījumos pāzi uzmanā pievāzama grūts dens resursu kvalitātes un kvantitātes saglabāšanai. Plānotā bīstamības darbus pazemes dens atradņu mīskā aizsargājosl veicams s kotnā jais ietekmes uz vidi izvērtējums.

11.2 GARKALNES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2013. – 2024.GADS

Garkalnes novada teritorijas plānojums ir izvirzīts mērķis, kurā kā prioritātes noteiktas ilgtermiņa attīstības iespējas, saskaņojot saimnieciskās darbības un dabas mījiedarbību, tādējādi radot iedzīvotājiem optimālus dzīves apstākļus un saudzējot novada kultūrvēsturisko mantojumu un ainaviskās vērtības. Noteikt mērķa īstenošanai definēti apakšmērķi un uzdevumi, kas sadalīti daļēji sīkāk, kuras novada attīstībā ir būtiskas: novada teritorijas attīstība (dzīvojamā fonda attīstība paralēli ieviejojot dabas aizsardzības prasības), saimnieciskās darbības attīstība (uzmājdarbības veicināšana), transporta infrastruktūras attīstība, kārtīrisma un atpūtas infrastruktūras attīstība, kas zobrīd aktuāla ne tikai visā Latvijā, bet arī Garkalnes novadam.

SIVN laikā tiek detalizētas problēmsituācijas teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var ietekmēt. Pāzi vārbā pievāzta teritorijām ar paaugstinātu antropogēno slodzi (tai skaitā apzīnātas pāzi aizsargājamās dabas teritorijas un to aizsardzības noteikumi, virszemes densobjektu aizsargājoslas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas, pazemes dens atradnes un to aizsargājoslas, derģo izrakte u atradnes).

Apbūves teritorijas

Apbūves teritoriju noteikšana ir viens no svarīgākajiem teritorijas plānošanas uzdevumiem. Neplānotā bīstamības attīstība veicina haotisku teritorijas attīstību, kā arī negatīvas ietekmes apkārtnē uz vidi. Apbūves plānotā mērķa koncentrācija, jo atvieglo pāzvaldības un valsts iestāžu iespējamās nodrošināt iedzīvotājus ar nepieciešamajiem pakalpojumiem, arī daudz efektīvāk sakārto un uzlabot attīstītas sabiedrības dzīvi.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

nepieciezamo atkritumsaimniecības un denssaimniecības infrastruktūru, nodrošinājumu ar ceļu un inženiertehnisko infrastruktūru u.c.

Novērtējums tika skatīts teritorijas plānojuma esot s kartes, kur s attēlot informācija norāda gan patreizējo, gan plānoto izmantošanu, vienlaicīgi skatot arī novada aizsargjoslu karti, kur iezīmētas aizsargjoslas norāda uz normatīvajos aktos noteiktiem apsejumiem daudm darbībām, kā arī analizēti TIAN ietvertie attiecīgās teritorijas izmantošanas veidi un nosacījumi.

Teritorijas plānojuma tiešā ietekme uz vidi visvairāk saistīta ar zemes izmantošanas veidu maiņu un pirmkārt jau ar apbūves teritoriju paplašināšanu. Mazāk vai lielākā mērā apbūves teritorijas paredzētas visos pagasta ciemos, tomēr visvairāk jaunu apbūves teritoriju, rīkot attiecībā pret jau esošajām apbūves zemi, paredzētas Upesciema, Amatnieku, Sunžu, Berģu, Bukultu, Priedkalnes, Suoju, kā arī Makstenieku, Skužu un Garkalnes ciemos. Tāpēc rīkot paredzētas daudm daļveida individuālām apbūvēm.

Garkalnes novada **savrupmāju blīvas apbūves teritorijas** pārsvarā ir esošas apbūves vietās (Garkalnē, Maksteniekos, Baltezerē, Bukultos, Priedkalnē, Skužos, Langstīnos u.c. ciemos). Jaunas blīvas apbūves teritorijas tiek plānotas brīvās privātajās zemes esošajās ciemu teritorijās. Ķīmiskās apbūves veidam maksimālais apbūves blīvums jāveidojamās zemes vienības minimālā platībā: 1200 m², divu mājām: 600 m²; Maksimālais apbūves blīvums - 30%; Minimālā brīvā teritorija - 60%; Maksimālais stāvu skaits - 2 stāvi; Maksimālais apbūves augstums - 10 m. Ķīmiskā plaza jauna savrupmāju apbūves teritorija plānotā Makstenieku ciema rietumu daļā. Tā ir atrauta no esošās ciema teritorijas, atrodas daļveida pārmērīgā masīvā Krievupes kreisajā krastā. Ķīmiskās izvietojums apgrūtinā vienotās centralizētās komunālās infrastruktūras izveidi ciemā. Analogs risinājums Upesciemā, kur plaza savrupmāju apbūves teritorija noteikta ciema dienvidu daļā, Krievupes labajā krastā. Ar z teritorija ir atrauta no esošās ciema daļveida pārmērīgā. Pirms centralizētās densvada un kanalizācijas sistēmu izbūves z teritorijās apbūve nebūtu attīstīta. Jebkurā gadījumā jaunu teritoriju apbūve, atmeļojot meļā teritorijas ir bīstiska, negatīva un neatgriezeniska ietekme uz vidi.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju galvenais izmantošanas veids ir mazstāvu daudzdzīvokļu namu rindu mājdzīvojamā apbūve ar resursu privātiem dzīvokļiem. Tās noteiktas esošajās ciemu mazstāvu apbūves teritorijās. Jaunas mazstāvu apbūves teritorijas noteiktas Upesciemā, praktiski daļveida sistēmas ietvaros, pārmērīgās un iespējams applūstošajās teritorijās. Ķīmiskā teritorijai veicama pāzi inženiertehniskā sagatavošana un izvērtējami applūšanas draudi. Ķīmiskā apbūves stenošanai prognozējama bīstiska, neatgriezeniska, negatīva ietekme uz vidi, un it pāzi uz Krievupes dens kvalitāti un hidroloģisko reļmu.

Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritoriju galvenais izmantošanas veids ir daudzstāvu daudzdzīvokļu namu dzīvojamā apbūve ar resursu privātiem dzīvokļiem. Tās noteiktas esošajās ciemu daudzstāvu apbūves teritorijās. Jaunas daudzstāvu apbūves teritorijas noteiktas nelielās teritorijās ciemos, kur jau l dzīvojamā ir daudzstāvu apbūve. L dzīvojamā to nav prognozējama bīstiska nelabvēlīga ietekme uz vidi, ja z teritorijās tiek nodrošināts pieslīgums centralizētajai densapgādei un kanalizācijai un nodrošināti citi komunālie pakalpojumi. Tā kā ciemos jau zobrīd ir urbanizācija, tad iespējams iedzīvotāju skaita pieaugums z das bīstiskas rezultātā ir salīdzinoši neliels.

Publiskās apbūves teritoriju galvenais izmantošanas veids ir sabiedriska, sociāla un komerciāla rakstura iestāžu apbūve. Ķīmiskā teritorijas plānotās esošajās ciemos, gan esošās publiskās apbūves teritorijas, gan jaunas publiskās apbūves teritorijas ciemu infrastruktūras attīstības nodrošināšanai. Lielākās jaunās publiskās apbūves teritorijas plānotas Berģu ciemā, kā arī Upesciemā gar pāvedceļu. Tā kā ciemos jau zobrīd ir urbanizācija, tad atsevišķu publisko objektu bīstības neradīs ilgtermiņā bīstisku negatīvu ietekmi uz ciema vides stāvokli.

Jauktās centra apbūves teritorijās paredzēta daudzveidīga izmantošana, kas ietver savstarpīgi saderīgas funkcijas. dzīvojamā apbūve, publiskās iestādes, daudm pakalpojumus un objektus, kas nepieciezami teritorijas apkalpei un inženiertehniskajam nodrošinājumam. Ķīmiskā teritorijas plānotās esošajās ciemos. Teritoriju platība neliela. Ilgtermiņā nav prognozējama bīstiska negatīva ietekme uz

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

ciema vides stāvokli zaudē teritoriju un objektu attīstības rezultātā, ja tiek veikts šākotnājs ietekmes uz vidi izvērtējums, lai izvairītos no kaitējuma grunts resursiem, virszemes dabai, kas tiek ieviesta labā vides prakse.

Kapšveid teritorijas tiek minētas ar **tehniskās apbūves teritorijas**, kuru galvenais izmantošanas veids ir komunālās saimniecības un inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, **rūpnieciskās apbūves teritorijas, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguves teritorijas**. Teritorijas plānojums nav paredzēts teritoriju paplašināšanai vai jaunu veidošanu. Tā kā jaunu zemes tipa apbūves teritoriju izveide novadā nav paredzēta, tad plānotās saimnieciskās darbības tiezo ietekmi uz vidi teritorijas plānojums nemaina.

Transporta infrastruktūras teritorijas . plānojums izstrādāta ceļu shēma, kur attīstīts novada attīstībai nepieciešamais ceļu tīkls, paši izcelta Rīgas - Siguldas zoseja (A2), kuru paredzēts pārspējēt un pārveidot, izveidojot nākotnē paralēlos ceļus, lai nodrozinātu pieslēgumus apkārtnē esošajiem ciemiem un topošajām apbūves teritorijām. Ir paredzētas arī rezerves zonas, kur šākotnē veidot jaunas vairāklīmeņu krustojumus. Līdzīgi paredzēts pārvēidot Rīgas apvedceļu. Veicot zemes tīrīšanu un vju rekonstrukciju vai būvniecību, obligāti ir šākotnājs ietekmes uz vidi izvērtējums.

Dabas un apstādījumu teritoriju galvenais izmantošanas veids ir rekreācija, sports, tūrisms, brīvā laika vai kvalitātes dabas un kultūrvides nodrošināšana, ietverot arī atbilstošu funkciju saistītās kaimiņības un dabas. Plānojums zemes teritorijas izvietotas praktiski visos ciemos. Dabas un apstādījumu teritoriju kategorijā ietvertas arī pazemes dabas izmantošanas vietas stingra režīma aizsargjosla. No vides aizsardzības un virszemes dabas kvalitātes aizsardzības viedokļa apsveicama ir dabas un apstādījumu teritoriju noteikšana ciemos, tādējādi būtiski uzlabojot vides kvalitāti tajās teritorijās, paši nozīmīga ir zemes teritoriju noteikšana ap ezeriem, kur to krastos veidojas ciemi (piemēram dala Langsti uz ezera). Rekomendējams Langsti uz ezeram zemes teritoriju noteikt ar austrumu daļu, kura līdz šim nav apbūvēta, bet pareizjā plānojuma līdz ezeram noteikta savrupmāju apbūves teritorija. Analogi Upesciema daļas apbūves teritorijas noteiktas tieši pie Upesciema dabai, ar zemi, teritorijās, kuras līdz šim nav apbūvētas, ap dabai veidojama zona. Dabas un apstādījumu teritoriju noteikšana, izveidošana un apsaimniekošana rada būtisku, ilglaicīgu, pozitīvu ietekmi uz vidi.

Kapsētu teritorija ietver Jaunciema kapsētu. Jaunas kapsētas izveidošana netiek plānota. Esošajai kapsētai ir noteikta sanitārā aizsargjosla. Kapu izmantošana un uzturēšana nerada būtisku negatīvu ietekmi uz vidi.

Mežu teritorijās ietilpst meži, krūmji, jaunaudzes, izcirtumi, mežosozie klājumi un lauces, purvi (līdz 10 ha), nelieli dabas objekti (līdz 1 ha), kas ar meža infrastruktūru, meliorācijas sistēmām, meža apsaimniekošanas darbu, meža apsaimniekošanu un tūrisma saistīti objekti. Normatīvajos aktos noteiktajās kaimiņības teritorijās var atmežot meža platību ar meža apsaimniekošanu nesaistītu darbību - būvniecību, derīgo izrakteņu ieguvei, kapsētu ierīkošanai, paši aizsargājamo biotopu atjaunošanai. Mežu teritorijās jaunveidojamās zemes vienības minimālā platība ir 2 ha, izņemot gadījumus, kas tas nepieciešams meža infrastruktūras objekta būvniecībai vai robežu pārkārtošanai.

Garkalnes novadā meži ir iedalīti sekojošās kategorijās: saimnieciskie meži (M1), aizsargjamie meži (M2), saudzjamie meži (M3). Saimnieciskie meži (M1) ietver mežu teritorijas, kur šākotnē noteikti ierobežojumi saimnieciskai darbībai. To galvenais izmantošanas veids ir meža apsaimniekošana. Aizsargjamie meži (M2) ir meži ar ekoloģiskās nozīmes funkciju, un ietver meža teritorijas, kur saskaņā ar normatīvajiem aktiem noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi un aizliegumi (ADT, mikroliegumi, aizsargjoslas ap purviem, virszemes dabasobjektu aizsargjoslas). Galvenais izmantošanas veids ir saistīts ar vides, sugu un biotopu aizsardzību, un atbilstošu meža apsaimniekošanu. Saudzjamie meži (M3) ir meži ar rekreācijas nozīmes funkciju un ietver ainaviski un kultūrvēsturiski vērtīgas teritorijas. Attiecīgā izmantošana ir meža apsaimniekošana, rekreācija, un ar to saistītās infrastruktūras un labiekārtojuma ierīkošana.

Tā kā mežu teritoriju saglabāšana ir nozīmīgākais grunts resursu kvalitātes saglabāšanas priekznoteikums, varam vismaz saudzējamo mežu kategoriju noteikt pazemes dabas izmantošanas vietu mīkstajās aizsargjoslās ne mazāk kā 500m platījoslās stingra režīma aizsargjoslas robežos. Tas

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

attiecināms uz Baltežera. Remberu atradnes stingrā režimā aizsargjostas robežos ziemeļaustrumu daļā, kā arī uz Zaļumiņu stingrā režimā aizsargjostas austrumu robežos, kur saudzājamo mežu kategorijā vāļams ietvert arī Peldu ezera daļu, kas nav ietverta stingrā režimā aizsargjoslā, kā arī apsverot iespēju ietvert tajā Melnezaru.

Būtiskāko negatīvo ietekmi uz vidi var radīt atmosfēras piesaistīšana, kā arī liela izmēra kailcirces. Atmosfēras piesaistīšanas gadījumā, it īpaši pazemes ūdens izmantošanas vietu mīkstajās aizsargjoslās izvērtējumiem jāņem vērā kaitējums, ko rada ietekmes uz vidi izvērtējuma procedūru. Atmosfēras piesaistīšanas pasākumi un vienlaidus kailciržu izmērīšanai jāņem vērā iespējamo eoloģiskā procesa attīstības kumulatīvās ietekmes teritorijās.

Kopumā visas darbības Garkalnes novada mežos ir paredzētas izvērtējuma no virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības viedokļa, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas viedokļa, kā arī eoloģiskā procesa iespējamo atjaunošanas aspektu.

Novada teritorijas plānojumā ir izdalīti **purvi**, kuru platība lielāka par 10 ha. Purvu izmantošanas galvenie mērķi ir saistīti ar dabas daudzveidības saglabāšanu un kaitējuma iegūvi. Ķirķu teritorijas plānojumā nav paredzētas kaitējuma iegūves teritorijas. Tikai pēc detalizētas eoloģiskās izpētes un ietekmes uz vidi novērtējuma iespējams uzskatīt kaitējuma iegūvi. Ņemot vērā to, ka purvi lielā mērķī teritorijas hidroloģiskā režimā regulators, katrā purva izstrādē jāņem vērā arī nozīmes aspekta. Purvu nosusināšana, to izstrādē un teritoriju rekultivācija par mežu vai lauksaimniecības zemi, neatjaunojot sākuma ūdens līmeni, var būtiski ietekmēt apkārtnes teritoriju hidroloģisko režimu. Paaugstinoties pavasara, rudens plūdu līmeņiem un būtiski pazeminoties grunts ūdens un virszemes ūdens līmeņiem sausajos periodos. Tādējādi būtiski palielinās virszemes un pazemes ūdeņu uzturēšanas amplitūda, kas var negatīvi ietekmēt kā cilvēku dzīves apstākļus (pārgribu un zemes vietās esošu teritoriju applūšanu), bioloģisko daudzveidību, jo daudzi augi ir jutīgi pret grunts ūdeņu uzturēšanas amplitūdas būtisku pieaugumu.

Ūdeņu teritorijas - zāģu kategorijā iekļautas pagasta dabiskās denstīlpes - ūpes un ezeri. Garkalnes novada kā viena no nozīmīgākajām dabas vērtībām tiek uzskatīta lielā ezeru un citu denstīlpu daudzveidība teritorijā. Tādējādi, plānojot apbūvi novada teritorijā, svarīgi ir ņemt vērā kontekstā ar minēto denstīlpu aizsardzības pasākumu ieviešanu. Kā viens no svarīgākajiem likumiem, kas ierobežo plūstošo apbūvi ir "Aizsargjoslu likums" (05.02.1997) ar grozījumiem. Tajā noteiktas vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjostas, kas attiecināmas arī uz Garkalnes novadu. Savukārt "Zvejniecības likums" (12.04.1995.) nosaka, ka denstīlpmājnosaka arī tauvas joslas - dabiskās tauvas joslas minimālais platums gar privāto ūdeņu krastiem ir 4 m, bet gar publiskajiem ūdeņu krastiem - 10 m.

Plānojumā noteiktais minimālais virszemes densojektu aizsargjoslu platums Garkalnes novada ciemu robežos ir ne mazāks kā 20 m vai 50 m (Lielā Baltežera krastā) plata josla katrā krastā, kur to neierobežo esoša likumīgi uzbūvēta apbūve. Veicot apbūvi virszemes densojekta krastā ar applūstošu teritoriju, jāievie Aizsargjoslu likuma 7. pants, kas nosaka, ka apbūves ierobežojumi ieviešami ne mazāks kā visas applūstošās teritorijas platums līdz ūdens līmeņim, kā arī likumā noteiktās vides objektu robežos. Aizsargjoslu likuma 37.pantā noteikts, ka aizliegts veikt 50 metrus platajā kailcirces, izņemot koku ciršanu ar ķirķu situāciju seku likvidāšanai un vāļūžu, vāļūžu un snieglaužu seku likvidāšanai, kā arī palielināt pārvērtēšanai un apsaimniekošanai. Ja aizsargjosla ir zaurāka par 50 metriem, kailcirce aizliegta visās aizsargjostas platumā. Savukārt applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbūvēšanu, būvniecību un būves, ar aizsargdambjus, likumā noteikta virkne izņēmumu, tai skaitā mazākas, slāņveidīgas lietošanas kā un hidrobuves.

Lauksaimniecības teritorijas galvenais zemes, kuru un būvju izmantošanas veids ir daudzveidīga lauksaimnieciskā darbība - augkopība, dzīvniekopība, dzīvniekopība, lopkopība, biezpiena, dzīvniekopība un ar to saistīti pakalpojumi - lauku tīrums, lauksaimniecības produkcijas pārstrāde. Šajās teritorijās noteikts arī ūdeņu plūstošo atbūvēšana un zemes izmantošanas spektrs. Lauksaimniecības teritorijā jāveidojamās zemes vienības minimālā platība ir 2 ha, izņemot gadījumus, kad tas nepieciešams kopīgas sadalīšanai, transporta infrastruktūras, inženierapgādes tīklu un to objektu izbūvēšanai vai uzturēšanai, atsevišķu ražošanas, publiskā vai komerciālā rakstura objektu būvniecībai un apsaimniekošanai.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Lauksaimniecības teritorijā esošo vienu ar pagalmu atauts atdalīt no pārējās zemes vienas, ja viens tai ir nodrozināta piekļaušana (piebraukšana), ir iespējams atrisināt inženiertehnisko apgādes un zemes vienas platību nav mazāka par 0,3 ha.

Tā kā zobrādī lauksaimniecības zemes nav plānotā jaunu apbūves teritoriju veidošana, nav iespējams izvērtēt šo darbību iespējamo ietekmi uz vidi, ja tādas tiks plānotas. Jebkurā gadījumā, plānojot lauksaimniecības zemes lietojuma veidmaiņu, ievrojamas normatīvajos aktos noteiktās prasības, kā arī pazemes dārzeņu izmantošanas vietas mīkstajās aizsargjoslās paredzētā darbība mēģināms sīkotā veidā ietekmes uz vidi izvērtējums.

Lauku apbūves teritorijās galvenais zemes, kuru būvju izmantošanas veids ir daudzveidīga piemējamā lauku saimniecību darbība. Jaunveidojamā zemes vienas minimālā platība atkarībā no plānotā objekta specifikas, bet ne mazāka par 3500 m². Šobrīd lauku apbūves zemes nav plānotā jaunu apbūves teritoriju veidošana, tāpēc nav iespējams izvērtēt šo darbību iespējamo ietekmi uz vidi, ja tādas tiks plānotas. Jebkurā gadījumā plānojot lauku apbūvi, ievrojamas normatīvajos aktos noteiktās prasības, kā arī pazemes dārzeņu izmantošanas vietas mīkstajās aizsargjoslās paredzētā darbība mēģināms sīkotā veidā ietekmes uz vidi izvērtējums.

Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās ietekmes uz vidi ir ietekmju kopums, kas rodas, realizējot plānotās darbības dokumentā paredzētās darbības visā plānotajā periodā.

Plānotās darbības dokumentā kalpo par pamatu turpmākai politisku un saimnieciskā rakstura lēmumu pieņemšanai. Stenojot plānotās darbības dokumentus, kā galvenais mērķis ir novada ilgtspējīga attīstība, kas nozīmē, ka viens no būtiskiem aspektiem, kas vissercībīgāk un darbības tiks ņemts vērā, ir vides aspekts.

Veicot plānotās darbības dokumentu stenošanas iespējamo ietekmes uz vidi novērtējumu, ir analizēta Attīstības programmas stratēģiskajās daļās noteiktā mērķu un uzdevumu iespējamo ietekme uz vidi, kā arī teritorijas plānotā noteikto plānoto (atauto) zemes lietojuma veidu stenošanas prognozējamās ietekmes uz vidi.

Investīciju plānotajiem pasākumiem ir izvērtēts ietekmju būtiskums, definējot pozitīvus un negatīvus, tiešus un netiešus ietekmes, bet tās detālneanalizētas. Šajās plānotās darbības periodā nav iespējams detalizēti iespējamo ietekmes uz vidi teritoriālo piesaisti, kā arī kvantitatīvo ietekmi, kas nepieciešams, lai izvērtētu summāro ietekmi.

Šajās plānotās darbības stadijā, izvērtējot plānotās darbības dokumentos ietvertos stratēģiskos mērķus, prioritātes un galvenos rādītājus virzienus, kā arī plānoto (atauto) zemes lietošanas veidu, kā būtiskā kumulatīvā ietekme konstatēta iespējama negatīva ietekme uz virszemes daļu un grunts daļu kvalitāti, ja tiek veikta apbūve visā plānotajā apbūves teritorijās. Negatīvo ietekmi būtiski pastiprinātu atbilstošas komunālās infrastruktūras, it sevišķi centralizētās notekdaļu apsaimniekošanas sistēmas trūkums.

Jebkurā gadījumā, stenojot atsevišķus projektus, jāievēro vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, tai skaitā likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un tam pakārtotie normatīvie akti, kas nodrošina ietekmju novērtējumu pirms paredzētās darbības uzsākšanas un nodrošina lēmuma pieņemšanai nepieciešamo informāciju, tādējādi novērtot vai maksimāli samazinot katrā konkrētā projekta ietekmes, tādā summārās ietekmes.

12 RISINĀJUMI NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN MAZINĀŠANAI

12.1 GARKALNES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2013. – 2019. GADS

Veicot plānotās darbības dokumenta stenošanas ietekmes uz vidi novērtējumu, analizēta stratēģiskajās daļās noteiktā mērķu un uzdevumu iespējamo ietekme uz vidi. Tā kā plānotās darbības dokumenti tikai norāda

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

prioritātes, virzienus un aptuveni definētas kļūdas, tad nav iespējams noteikt iespējamo ietekmes uz vidi teritoriālo piesaisti, kā arī par konkrētiem plānotajiem projektiem, kas ietverti Investīciju plānā, pieejamā informācija ir nepietiekama, lai izvērtētu katru plānotā projekta specifisko ietekmi uz vidi.

Risinājumus negatīvo ietekmju uz vidi novēršanai un mazināšanai jāizvērtē un jānosaka, veicot ietekmes uz vidi novērtējumu, tai skaitā šādu ietekmes uz vidi novērtējumu (atbilstoši likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" noteiktajam) konkrētā mērķa nozīmes dokumenta izstrādāšanā (projektiem). Veicot pētījumu par darbu ietekmes uz vidi novērtējumu, jāizvērtē arī darba ietekme uz paņēmieniem dabas teritorijās, paņēmieniem aizsargājamās dabas teritorijās, parkiem, zaļajās zonās, dārzeņiem.

Lai izvairītos no iespējamo negatīvo ietekmju, jāpievērš uzmanība šādiem aspektiem:

- 1) uzskatot projektu īstenošanu, individuāli jāizvērtē potenciālā ietekme uz vidi un, kur nepieciešams, jāņem vērš ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, tai skaitā pazemes dārzeņu izstrādāšanas vietās aizsargjoslās, kur jānodrošina uzmanība pievēršama grunts dziļuma kvalitātes un resursu aizsardzība;
- 2) industriālo objektu un sabiedriski nozīmīgu, plāzī apmeklētu objektu projektā jānodrošina uzmanība pievēršama notekdzīvumu un atkritumu apsaimniekošanas, dārzeņu un siltumapgādes risinājumiem, maksimāli nodrošinot piesātinātā centralizētā tīkla vai rūpīgi izvērtoties videi draudzīgu individuālo risinājumu;
- 3) visa veidā būvniecības, remonta, rekonstrukcijas un renovācijas procesos ieviejojama laba būvniecības prakse, darba atbilstība vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām, būvnormatīviem, kā arī standartiem u.c. normatīviem aktiem, nodrošināma būvniecības savstarpējā un videi draudzīga apsaimniekošana;
- 4) veicot ielu labiekārtošanu un rekonstrukciju, iespējams nodrošināma lietotājiem dzīvotājiem kanalizācijas un izstrādājamajiem lietotājiem dzīvotājiem kanalizācijas izplūdes aprīkojuma minimālu attīrīšanu vismaz no naftas produktiem;
- 5) jānodrošina plānoto kultūras un sporta infrastruktūras objektu tuvumā esošo transporta plūsmu izvērtējums un optimizācija, jāizvērtē un jānovērtē tās ietekmes uz vidi;
- 6) jāveic plānotās infrastruktūras attīstības ietekmes izvērtējums, jāizvērtē dzīvotājiem infrastruktūras attīstības risinājumi, kas iespējami mazāk samazina dabas pamatnes plānā vai vārtību;
- 7) jāveic monitorings un pētījumi par troksni un gaisa kvalitāti satiksmes mezglos tuvumā, plānotā un infrastruktūras objektu izvietojumu, jāņem vērš pētījumu rezultāti;
- 8) tīrīšanas attīstības radītie ietekmes uz vidi, jāņem vērš tīrīšanas attīstības piemērotās infrastruktūras, atbilstoša labiekārtojuma teritorijās, kuras tīrīšanas apmeklētāji (paņēmieniem aizsargājamās dabas teritorijas, ezeri, ainaviski vērtīgās teritorijas, kultūrvēsturiskie objekti);
- 9) jāsekmē videi draudzīgu transporta veidu attīstību, efektīva sabiedriskā transporta attīstība, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz gaisa kvalitāti;
- 10) vides politikas realizācijas pasākumi: sabiedrības izglītšana un informācija, aktīvas vides aizsardzības pasākumu kampaņas, sabiedrības vides izglītības un apziņas veicināšana;
- 11) jāsamazina vides piesārņošanas iespējas, kur vien iespējams, izvērtoties inovatīvus risinājumus un videi draudzīgas tehnoloģijas.

Jāatzīmē, ka vairāki no plānotā dokumenta stratēģiskajiem pētījumiem un uzdevumiem tieši saucas ar šiem pasākumiem, kas veicami negatīvo ietekmes uz vidi mazināšanai, piemēram, transporta infrastruktūras uzlabošana, dārzeņu un kanalizācijas sistēmu pilnveidošana, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana un plānotā renovācija, kā arī citi pasākumi, kas vērš uzmanību uz novada vides kvalitātes uzlabošanu.

12.2 GARKALNES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2013. – 2024. GADĀS

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Garkalnes novada teritorijas plānojums, tai skaitā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ietver virkni pasākumu un nosacījumu, kas vērš uz zemes izmantošanas, tai skaitā visa veida būvniecības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanu vai samazināšanu.

Tādā veidā definēti Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu sadaļas:

- 3.1. Novada teritorijas ainavu aizsardzība un pārvērtība
 - 3.5. Aizsargjamie kultūras pieminekļi
 - 3.6. Aizsargjoslas
 - 3.7. Tauvas joslas
 - 7. Vispārīgās prasības teritoriju inženiertehniskai apgādei
- Konkrētas teritoriju apbūves noteikumos.

Kopumā Garkalnes novada teritorijas plānojums, tai skaitā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi vērš uz novada ilgtspējīgu attīstību un tajos ietvertās vides aizsardzības prasības atbilst normatīvo aktu prasībām un nodrošina videi draudzīgu un ilgtspējīgu attīstību novada pilsētās, ciemos un apdzīvotajās vietās.

1. Rekomendāms izvērtēt nepieciešamību veidot savrupmāju apbūves teritorijas Makstenieku ciema rietumu daļā. Tā ir atrauta no esošās ciema teritorijas, atrodas daļēji pārrīta meža masīvā Krievupes kreisajā krastā, tajā nav atbilstošas infrastruktūras būvniecībai un teritorijas dienvidu daļēji inženierēoloģiskie apstākļi var būt nelabvēlīgi būvniecībai. Plānotais teritorijas izvietojums atbilst vienotas centralizētas komunālās infrastruktūras izveidi Makstenieku ciemā. Rekomendāms pārvērtēt analogu plānojumu Upesciemā, kur plaza savrupmāju apbūves teritorija noteikta ciema dienvidu daļēji, Krievupes labajā krastā. Ar šo teritoriju ir atrauta no esošās ciema daļēji pārrīta. Pirms centralizētā ūdensvada un kanalizācijas sistēmu izbūves šajās teritorijās apbūve nebūtu attīstāma. Pirms detalizēto eoloģisko, hidroloģisko un hidroloģisko izpēti, nepieciešams gadījumā, matemātiskās modelēšanas nebūtu pieļaujama būvniecība Upesciemā starp Upesciema dīķiem.
2. Rekomendāms novadā izvērtēt iespēju ap ezeriem un ar Upesciema dīķiem vismaz 20m-50m joslā noteikt dabas un apstādījumu teritorijas, kas dotu lielu ieguldījumu ezeru ūdens kvalitātes saglabāšanai. Ieteicams Langstīņu ezeram dabas un apstādījumu teritoriju noteikt ar austrumu daļēji, kura līdz šim nav apbūvēta, bet pareizjā plānojuma līdz ezeram noteikta savrupmāju apbūves teritorija. Analogi Upesciemā daļēji apbūves teritorijas noteiktas tiezi pie Upesciema dīķiem, ar šo teritorijām, kuras līdz šim nav apbūvētas, apdīķiem veidojama zaļā zona.
3. Plānojot piesārņojuma darbības, pretplūsmas pasākumus, būvniecībai vai zemes izmantošanas veida maiņu tieši ūdensobjektu tuvumā, tai skaitā ūdensobjektu aizsargjoslā ieteicams izvērtēt paredzēto darbību ietekmi uz visu ūdensobjektu kopumu.
4. Valsts vismaz saudzjamo mežu kategoriju noteikt pazemes ūdens izmantošanas vietu mīkstajās aizsargjoslās ne mazā kā 500m platījoslā gar stingrā meža aizsargjoslas rīkojuma. Tas attiecināms uz Baltezera. Rembēru pazemes ūdens atradnes stingrā meža aizsargjoslas robežos ziemeļaustrumu daļēji, kā arī Zaļumuižas stingrā meža aizsargjoslas austrumu robežos, kur saudzjamo mežu kategorijā valsts ietvertā Peldu ezera daļēji, kas nav ietvertā stingrā meža aizsargjoslā, kā arī apsverot iespēju ietvert tajā Melnezera.
5. Ieteicams pilnveidot TIAN sadaļu par daļēji teritorijām, precizējot tajās pieļaujamo saimnieciskās darbības un aprobežojumus atbilstoši Aizsargjoslu likumam, tai skaitā ietvert nosacījumus, kas liedz turpināt Upesciema dīķu sistēmas aizbēršanu un apbūvi pirms detālās izpēti un projekta izstrādes.
6. TIAN noteikts, ka ierīkojot siltumsūkņu zemes kolektorus, ievērojot minimālo attālumu 3 m no to rīkšanas kontūras līdz blakus zemes vienības robežam. Šo attālumu var samazināt, ja pārkāpta rakstiska vienošanās ar blakus esošās zemes vienības paznieku. Siltumsūkņu kolektoru ierīkošana nebūtu pieļaujama pazemes ūdens atradņu mīkstajās aizsargjoslās. Šobrīd

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

normatīvajos aktos nav regulējuma zudu iekrājumu ierakšanai, ekspluatācijai un likvidācijai. Pārsvārtīti tiek izmantotas iekrātas, kurās cirkulācijai un nodrošināšanai ir idrums, bioloģiskie un tamlīdzīgi, zudu idrums izplūst grunts ūdens un artēziskā ūdens horizontos var radīties tīkšus draudus pazemes ūdens resursiem un apkārtējai vides apgādei. Jebkurā gadījumā zudu iekrājumu ierakšanai veicama šādu ietekmes uz vidi izvērtējums, darbību saskaņojot ar pašvaldības SIA "Rīga gaisa tīrīšanas" speciālistiem.

7. ūdens vairo Garkalnes novada grunts ūdens resursu lielo nozīmīgumu, kā arī to izcili labo kvalitāti un neatsveramo vairo, kā kvalitātes dzeramā ūdens avotam, vispazīmes ūdens ņemšanas vietu mīkstajās aizsargjoslās nosakāmā aizliegums notekdeģu infiltrācijai grūnā ar pāc individuālajām bioloģiskajām attīrīšanas iekārtām. ūdu prasību pamato tas, ka individuālās bioloģiskās attīrīšanas iekārtas ir ļoti jutīgas pret jebkuru notekdeģu sastāva izmaiņām. mīkstās enerģētiskās, izmantojot mīdrienu higiēnas līdzekļus, lielā daudzumā veģas mazgāšana, vai ilgstoša prombūtne (ūdens nelietošana) var pilnībā iznīcināt notekdeģus attīrīšanas baktērijas, to atjaunošanai var paiet vairāki mēneši, kuru laikā praktiski neattīrīti notekdeģi nonāks grūnā ūdens, kas nav pieļaujams vismaz pazemes ūdens ņemšanas vietās mīkstajās aizsargjoslās.

13 ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS

13.1 GARKALNES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2013. – 2019.GADS

Plānošanas dokumentam netika izstrādāti alternatīvi varianti. Tā izstrādes gaitā tika izvērtēti un izvēlēti optimāli risinājumi, ūdens vairo iedzīvotāju vairo, pašvaldības nostādnes un teritorijas ilgtermiņa ūdens attīstības nosacījumus.

13.2 GARKALNES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2013. – 2024.GADS

Plānošanas dokumentam netika izstrādāti alternatīvi varianti. Tā izstrādes gaitā tika izvērtēti un izvēlēti optimāli risinājumi, ūdens vairo iedzīvotāju vairo, pašvaldības nostādnes un teritorijas ilgtermiņa ūdens attīstības nosacījumus.

14 IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā netiek prognozēta būtiska negatīva ietekme uz paģi aizsargjamām dabas teritorijām un NATURA 2000 teritorijām, tādā kompensācijas pasākumi nav nepieciešami. Katrā konkrētā darbībā, kas tiek plānota paģi aizsargjamām teritorijām un NATURA 2000 teritorijām, izvērtējama tās ietekme uz teritorijas ekoloģiskajām funkcijām un bioloģisko daudzveidību.

15 PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME

Garkalnes novada teritorijai nav tieģu Latvijas valsts robeģu. Plānošanas dokumenti neparedz tāda veģda darbības, tai skaitā rīcnieģisko objektu izvietojumu, kas var tģ izraisīt pārrobeģu ietekmi.

Vides pārskata kopsavilkums
Garkalnes novada attīstības plānošanas dokumentu
stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

16 PAREDZĒTIES PASĀKUMI MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

SIVN monitorings ir sistemātisks vides kvalitātes un tās izmaiņu tendēnu novērtējums. Tā mērķis ir novērtēt konkrētā plānošanas dokumenta realizācijas ietekmi uz vidi, kā arī plāna vai programmas izpildi saistībā ar stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā definētiem vides mērķiem vai uzdevumiem. SIVN monitorings dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta stenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu problēmu identifikāciju, lai nepieciešamības gadījumā veiktu atbilstošu plānošanas dokumenta korekciju.

Garkalnes novada Attīstības programmu noteikta arī Attīstības programmas stenošanas uzraudzības kārtība, kurā definēts, ka uzraudzības mērķis ir nodrošināt iespēju sekot līdzi attīstības programmas stenošanas gaitai, sasniegumiem un problēmām, kā arī novērtēt programmas ietvaros stenoto darbu radīto tiešo ietekmi uz teritorijas attīstības procesu vidējā un ilgtermiņā. Tā kā plānošanas dokumentā tiek ietvertas prioritātes un uzdevumi, kas vēršas uz noteikto stratēģisko mērķu sasniegšanu, tad ieviešanas uzraudzībā lielā mērā nodrošina arī plānošanas dokumenta SIVN monitoringu.

Plānošanas dokumentu stenošanas uzraudzību veic pazvaldība, ar plānošanas dokumentu ieviešanas monitoringu nodrošina pazvaldība, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar speciālistiem no Valsts institūcijām. Lai konstatētu Attīstības programmas un teritorijas plānojuma stenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī, lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentos, Garkalnes novada domei, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz Vides pārvaldības valsts birojam tā atzinumā minētajos periodos (periodi tiks precizēti pēc VPVB atzinuma saņemšanas).